Telefonas: Lackawanna 5689

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 32 Acceptance for Mailing [illegible]cial Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of Oc[illegible]3, 1917, Authorized on June 27, 1918. New York, N. Y. Rugpiučio (August) 10, 1923. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XIV

Mirė Suv. Valst. Prezidentas, Warren G. Harding

Rugpiučio 2 dieną, 1923 m., San Franciskoje, Cal., pasimirė Suvienytų Valstijų prezidentas Warren G. Harding. Mirtis jį patiko visai netikėtai taip, kad ta žinia begaliniai nustebino netik kitas šalis, bet ir kiekvieną Suvienytų Valstijų pilietį.

Paskutiniu laiku prezidentas buvo išsileidęs ilgam maršrutui į Alaską ir Suv. Valstijų vakarines valst., savo partijos ir savo sumanytojo Pasaulinio Teismo propagandos reikalais. Jau buvo apvažiavęs Alaską, lankėsi Kanadoje ir, pagaliau grįžo į Suvienytas Valstijas. Bet, staigu jį užklupo visai netikėta liga: vidurių sugadinimas užvaigius vario priėdusių vėžių. Vienok tai pasisekė gydytojams užkovoti. Prezidentas jautėsi gana gerai ir rengė vėl savo prakalbas beižadėjo toliau tęsti savo pasirįžtą maršrutą. Tik staigu, augščiau minėtos dienos povakary, 7:30 pagal vakarų laiku ir 11:30 val. rytų laiku, prezidentas skyrėsi su šiuo pasauliu. Jis mirė nuo apoplekcijos, arba staigaus kraujo ant smegenų išsiliejimo. Prie jo mirties patalo paskutinėse valandose buvo tiktai jo ištikimas žmona, p-ia Harding. Jam, jau daug geriau esant, visiems gydytojams ir kitiems minėto maršruto nariams ramiai po miestą bevaikščiojant, ponia Harding buvo prie savo vyro ir skaitė laikraščius. Tik staigu, pamatė, kad prezidentas nepaprastai jaučiasi. Ji pasiskubėjo ieškoti pagalbos, gydytojų. Pasirodė, kad gydytojų staigu surast negali. Ir tik dvidešimties minutų paskutinei kovai besitęsiant, prezidentas skyrėsi su šiuo pasauliu. Paskutiniais jo žodžiais į žmoną buvo: „Skaityk, skaityk, toliau, tai puiku!"

Užgirdusi tokią žinią visa šalis nuliudo, kaip lygiai nuliudo ir visas pasaulis. Juk tai netikėtas, visai nelauktas nuotikis. Čia dar visai nesenai prezidentas buvo gyvas, taisėsi iš lygos, rengėsi su savo maršrutu ir toliau, čia staigu jis jau nuo musų atsiskyręs.

Prezidento kunas bus parvežtas į Washington ir pėtnyčioj, rugp. 10 d. palaidotas Marion, Ohio.

Velionis prezidentas yra gimęs lapkr. 2, 1865, antukės, arti Blooming Grove (Žydintysis Gojalis), Morrow paviete, Ohio valstijoje. Mirė budamas 68 metų. Jo gimdytojais buvo George T. Harding, pavieto gydytojas, škotų gimties, ir motinos Phebe Dickerson, holandiečių gimties.

Jaunystėje prezidentas lankė kaimo mokyklą Caledonia, O. miestely; vėliau stojo į Central kolegiją (kuri dabar jau neegzistuoja), Iberia miestely tos pat valstijos. Pirmas užsiėmimas jo buvo ukininkystė.

Vėliau velionis prezidentas išsimokė spaustuvninkystės amato, buvo linotopistas, ir 1884 metuose jau buvo Marion miestelio dienio leidėju, redaktoriu ir visu kuo, kas tik reikalinga prie laikraščio leidimo, imant nuo papraščiausio pasiuntinio ir baigiant redakcinių straipsnių rašymu.

Politišką karierą velionis prezidentas pradėjo 1899 metuose atsovaudamas savo valstiją senate iki 1903 metų. Nuo 1904 iki 1905 metų Hardingas buvo Ohio valstijos liutenantas gubernatorius. 1904 metuose tapo išrinktas Ohio valstijos senatoriu į Suvienytų Valstijų senatą, gaudamas virš 70,000 daugumą balsų už savo priešininką. Suvienytų Valstijų senate Hardingas buvo Užsienių reikalų komitete. Prezidentu išrinktas 1920 metuose, gaudamas 7,000,000 daugumą balsų.

Prezidentas vedė 1891 m. p-lę Florence Kling. Jo žmona buvo viena iš geriausių jo paprastame ir politiniame gyvenime draugių. Ji visame kame jam gelbėjo. Ponia Harding yra labai apsukri ir gabi moteris. Velionis prezidentas buvo baptistu. Pirmas Suvienytų Valstijų šio tikėjimo prezidentas. Taip-gi pirmas prezidentas, kuris aplankė Canadą.

Velionis Hardingas buvo 29-tas Suv. Valstijų prezidentas.

Sakoma, jis buvęs vienas iš žmoniškiausių jausmų žmogus, kuris visame savo gyvenime išvengė ką nors įžeisti.

Hardingui mirus jo vietą užima Vice-Prezidentas Calvin Coolidge.

Prezidentui mirus Suvienytų Valstijų vidujiniame ir užsieniniame politikos gyvenime matomai jokių permainų neįvyks, nes naujasis prezidentas palieka visą senąjį kabinetą, žada laikytis visur velionės prezidento užsibrėžtų politinių tikslų, ypatingai žada pasistengti pritraukti Suv. Valstijas prie Pasaulinio Teismo.

Naujasis prezidentas, Calvin Cooledge, rugpiučio 10 dieną skelbė kaipo gėdulių dieną visose Suvienytose Valstijose už mirusįjį prezidentą Hardingą.

Mums lietuviams Hardingo prezidentavimas pažymėtina tuomi, kad prie jo administracijos Lietuvai pripažinta nepriklausomybė. Tai įvyko 1922 metuose, liepos 17 dieną.

Visos šalys siunčia apgailavimo užuojautą. Tikime, kad tokią užuojautą pasiųs ir Lietuvos valstybė.

Musų tautos nariai, S. Valst., kaip lygiai ir Lietuvoje nulenkia galvas šioje liudėsio valandoje; jie ir gi atjaučia šios tautos didelį ir nesitikėtą nuostolį, mirtį šalies prezidento, Warren G. Harding'o.

Įvairios Žinios

SUV. VALST. PRIKLAUSĄ TAUTŲ SĄJUNGAI.

Taip rašo tulas francas, mėnesrašty „Mercury de France". Jis nurodo, nors Suvienytos Valstijos oficialiai nepriklausą prie Tautų Sąjungos, bet neoficialiai jos toje sąjungoje užimą gana žymią vietą, nes ten yra apie dešimtis amerikonų, gana įžymių darbuotojų. Taip, tula amerikietė su dviem savo sekret. prižiurinti knygyną, antra amerikienė esanti sekretore Mandatų Komisijoje, du amerikonai dirba Hygienos sekcijoj, vienas Dancigo-Sarre reikalų departamente ir dar vienas amerikietis darbuojasi teisingumo reikaluose. Todel esą, nors mažame laipsny Amerika esanti Tautų Sąjungos nariu.

VOKIETĖS-POLITIKIERĖS.

Ateinančiais Vokietijos rinkimais ne vienam vyreliui pritruks politinių vietų, kuomet jas rengiasi 1,370 Vokietijos moterų užimti, nes tokis jų skaičius mokosi įvairiuose šalies universituose, studijuoja politišką ekonomiją ir abelnai politikos mokslą. Daugiausia tokių moterų studenčių yra Barlyno universitete, kur geriausia supažindinama su politikos reikalais.

LIETUVOS MENINKAI AMERIKOS SPAUDOJE.

Vašingtonas, liepos m. 31 d. (L. I. B.). „Fellowship Press Service" New Yorke rengia spaudai įdomų veikalą, kuriame tilps įvairių šalių dabar gyvenantieji kompozitoriai, dailininkai ir skulptoriai.

Lietuvos menininkai turės atskirą tomą, su savo fotografijomis, biografijomis ir savo veikalų sąrašais.

Minėtoji New Yorko organizacija kreipsis atskirai prie kiekvieno lietuvio kompozitoriaus, dailininko bei skulptoriaus prašydama suteikti jai apie save žinių.

Tai bus pirmas tos rušies leidinys anglų kalboje išimtinai pašvestas supažindinimui pasaulio su Lietuvos kompozitoriais bei dailininkais.

PROTESTAI DELEI KLAIPĖDOS.

Washington, D. C. Liepos 17, 1923. (L. I. B.). Sąryšyje su Klaipėdos derybomis Paryžiuje visoj Lietuvoj įvyko jau du šimtai mitingų, kuriuose, pareiškiant pilno pasitikėjimo vyriausybei, griežtai reikalaujama nepriimti jokių sąlygų varžančių Lietuvos suverenitetą Klaipėdoje ar teikiančių specialių privilegijų Lenkijai. Nauji mitingai įvyksta kasdien.

LIETUVOS ATSTOVYBĖ PAGERBĖ MIRUSĮ PREZIDENTĄ HARDINGĄ.

Washington, D. C. VIII, 3 d. (L. I. B.). Šiendien Lietuvos vėliava ant Atstovybės namų buvo nuleista ligi pusės stiebo, kaipo ženklas gėdulos del Prezidento Hardingo mirties. Išryto Atstovas Čarneckis apsilankė White House reikšdamas savo apgailestavimą.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Vilniui terorizuoja lietuvius abiturientus.

Teroras lietuvių abiturientų, pasodinimas kelių jų Vilniaus kalėjiman neužsibaigė, vis naujos kratos, suėmimai nesiliauna. Paskutiniu laiku suėmė abiturientą Kumpą, pas kurį, darant kratą, paimti kitų abiturientų dokumentai. Paskutiniems nuėjus milicijon prašyti grąžinti pažymėjimus, milicija ištardžiusi prašė apie tą nerašyti į laikraščius, nes tai esą jiems visgi nesmagu.

Rimšė, Braslavo apskr.

Nakty į liepos mėn. 6 d. 5 lenkų policininkai užpuolė buvusius Geistenių sodžiaus ganyklose 7 naktigonius buk ieškodami dizertirų ir pradėjo juos mušti. Kai naktigoniai siulė policininkams eiti sodžiun įsitikinti, kad jie vietos gyventojai, policininkai nepaklausė ir atlikę „darbą" nuėjo į Medeišių sodžių. Čia jie viską iškratė, išvertė, prigązdino vaikus, moteris, o vyrus sumušė, tačiau nieko neradę nuvyko į Navinų sodžių. Jame policininkai taip pat elgėsi, tik tas skirtumas, kad sumušti vyrai kažkur dingo.

„Lietuvos Laivynas" Klaipėdoje.

Liepos mėn. 14 d. įvyko steigiamasis akcinės bendrovės „Lietuvių laivynas" susirinkimas. Dalyvavo Martynas Jankus, Jonas Budrys, Jurgis Lebartas, Aleksandras Marcinkevičius, Vilius Šaulinskis, Jurgis Bruvelaitis, Eidmonas Simonaitis, Andrius Borchertas. Draugija savo užduotimi numato prekybinių garlaivių statymą ir jų eksploataciją. Išrinkta laikinoji valdyba iš trijų narių: pirmininko Jono Budrio ir narių Martyno Jankaus ir Andriaus Borcherto. Nutarta išleisti atsišaukimas į Lietuvos visuomenę ir lietuvius amerikiečius. Valdybai pavesta pardavinėti laikinąsias akcijas sulig nominale kaina — 100 litų.

Botanikos sodno įsteigimas.

Aukštojoj Fredoj (prie Kauno) liepos 8 d. iškilmingai įsteigtas Lietuvos Universiteto botanikos (augalų) sodnas. Iškilmėse dalyvavo Resp. Prezidentas ir daugelis Universiteto profesorių, aukštesniųjų karininkų ir šiaip svečių. Tas sodnas turės mųs kraštui didelės reikšmės, nes čia bus auginami kuone viso pasaulio augalai ir reikale bus daromi su jais moksliški bandymai. Be to bus tai labai graži gamtos vieta.

Lietuvos Bankas.

Š. m. birželio 30 d. turėjo bendrą aukso fondą 16.292.418 lt. 72 ct., sidabro — 181.492 lt. 46 ct. ir dol., sv. ir kt. tvirtos svetimos valiutos 35.496.371 lt. 63 ct. Banknotų apyvartoje turėjo išleidęs 48.577.521 lt. 16 ct.

„Kur banguoja Nemunėlis."

„Kur banguoja Nemunėlis" ir kitų dainų autoriui Ksav. Vanagėliui šįmet sueina 60 metų nuo jo gimimo ir 40 jo tautinio darbo sukaktuvės. Darbuotis jis pradėjo kartu su Jonu Basanavičium dar „Aušros" laikais. Ks. Vanagėlis gimė 1861 m. Dzukijoje, Kalesnykų kaime, Simno valsč.

Kauno gatvių iškabos.

Nuo 1919 metų Kauno miesto valdyba ir taryba laužė sau galvas, kaip čia tą Gordijaus mazgą atmegsti — t. y. keliomis kalbomis gatvių iškabas pavadinti. Ir, tik dabar galutinai persitikrino, kad geriausia jas pavadinti valstybine — lietuvių kalba.

Nauji namai.

Kauno mieste šių metų pirmame pusmetyje pastatyta 30 murinių ir 35 mediniai gyvenami namai ir 13 murinių ir 25 mediniai sandėliai.

Suėmimai.

Vilniuje okupantų policija vėl suėmė p. Vileišienę Ji parodė apskr. gydytojo liudymą, kad jos sveikatos stovis neleidžiąs kalėjime sėdėti, tačiau policistai su tuo nesiskaito.

Kas Girdėtis Lenkuose

„Žmonės iš bado kaip šunes gatvėse krinta."

Taip užvardintas vienas iš Vilniaus lenkų laikraščio „Express Wilenski" 90 num. iš liepos m. 4 d. straipsnis, kuris sekančiai skamba: „Vakar dieną popietinėse valandose Ujazdovska Alėja (Varšavoj) tapo skaudaus įvykio vieta. Ant suolelio ties Košykų gatve sėdėjo vyriškis ir moteriškė; abudu tylėjo ir ne kiek nesijudino; tuo kreipė praeinančiųjų domėsį. Staiga vyriškiui ant krutinės nusviro galva, rankos tapo bejėgės. Pašokusi nuo suolelio, jo draugė apkabino jam galvą ir ėmė šaukti — Vladai! — Vyriškis tylėjo; jo akys buvo pastatytos stulpu, nubalę pirštai pamėlinavo. Mėgina jis atsistoti, bet negalėdamas valdyti kojų, puola ant suolelio. Publikos tarpe kilo susijudinimas. Keletas žmonių skubėjo su pagalba. Alpstantį paguldyta patogesnėj pozicijoj. Tuo tarpu pasirodė sargybinis; jis tai pamatęs, nubėgo prie telefono šaukti pagalbos. Atvykęs gydytojas patvirtino, kad padėtis esanti labai bloga, nes perilgai kesta badas. Ligonis pagalbą atsisakė priimti ir prašė palikti jį ramybėje. — Šalin! užprotestavo ligonis, kuomet pasiųlė jį ligoninėn vežti. — Neturiu pinigų už tai apmokėti — tarė jis — vežkit mane namo, noriu likt prie žmonos.

Mirštantįjį nugabenta į jo namus Belvederio g. 28. Jis vadinasi Wladyslaw Moždžen, valdininkas be tarnybos. Padėtis bloga!.." — baigia laikraštis.

Kaip rašo lenkų laikraščiai, tai ištikrųjų dauguma valdininkų priversti badauti iš priežasties nuolatinio lenkų markės kurso puolimo.

„I juras."

Lenkų „Slowo" 146 num. iš liepos m. 7 d. įžanginis straipsnis pavadintas „Prie jurų" („Ku morzu"), kuriame gana juokingai verkšlenama, kad „turim ir neturim juros", nors gener. Halleris ir susižiedavo su ja, mesdamas žiedą pradžioj Lenkijos kurimosi, kaipo ženklą priėjimo pačių sienų prie plačiųjų vandenų. Skundžiamasi, kad tomis teisėmis, kurias turi į Dancigą ir net ir Klaipėdą, Lenkija neturi jėgos pasinaudoti, dėka smarkiam lietuvių ir vokiečių politikavimui ir žaidimui su santarvės valstybių diplomatais. Rašoma, kad lietuvių ne su armo tomis dabar iš Klaipėdos neišvarysi, o tai vis, girdi, kalta Antanta, kad vilkina savo „nutarimus". Ir daugiau verkšlenimų išlieta, bet tai neįdomu; viena aišku, kad noras šiokiu ar tokiu budu išgauti teisių Klaipėdoje, yra neapsakomas, nes paskui galėtų smaugti iš abiejų pusių Lietuvą, kad ir mažam maštabe.

Bet vargu bau jų planai ras čia dirvą, nes lietuvių tautos nusistatymas neįsileisti Klaipėdon lenkų, pasiekė ir Aukštosios santarvės ausis, jei tik ji neturės tiek sąžinės, kad lenkams pasitarnauti.

Pilsudskis pešasi su Šeptyckiu.

„Slowo" žiniomis buk Pilsudskis su Šeptyckiu (gener.) norėję eiti į dvikovą del kaikurių politinių susidurimų kas liečia asmens įžeidimą, bet, regis, tai neįvyks, nes į tai įsikišo pats Valstybės Prezidentas Wojciechowski. — „Dziennik Wilenski" tvirtina, kad Šeptyckis iššaukęs į dvikovą Pilsudskį, tik nežinia ką prezidentas pasakys.

Naujos partizanų gaujos.

Vieton parubežinių kariuomenės batalionų, lenkai dabar suorganizavo naujas partizanų gaujas neva policijos vardu. Iš tų partizanų štabų vienas stovi Švenčionyse. Visam lietuvių kare jie išstatė du kart daugiau sargybų, negu prieš tai buvo. Per frontą perėjimas sunkus. — Organizacija „Z. B. K." tapo lenkų žvalgybos įrankiu ir labai ji persekioja žmones. Josios nariai gauna po 3,000.000 lenkų markių mėnesiui (tai amerikoniškų dolerių 15) už tą darbą.

Vienam galas.

Liepos m. 4 d. Varšavoj nusišovė generolas Jozef Trzemeski „Dep. VII Sanitar. M. S. Wojsk" pavaduotojas. Priežastis — nenoras gyventi; apie tą parašęs atskirą vyriausybei raštą, kuriame nurodoma sunkios pragyvenimo sąlygos.

J. Kalnėnas.

Lietuvos mokyklų žinios.

Lietuvoj pradžios mokyklų mokytojų yra 2204, iš kurių 1161 moteris ir 1043 vyrų. Tarpe jų lietuvių 1913 (apie 89%), žydų 176 (8%), kitų tautybių — 87. Daugiausia yra mokytojų jaunų, nes mokytojavusių nuo 1 iki 3 metų priskaityta 1310 (89%), o mokytojavusių daugiau kai 6 metus tik 296 (13%).

Vakarinių kursų prie pradžios mokyklų yra tik 390 (28%), kitose — gi mokyklose visai nėra.

Kiek mokyklų neturi žemės. Pasirodo tokių mokyklų besama 1178 (68%).

Kiek yra mokyklų be mokytojų? Tokių irgi yra nemaža, nes 106 (6%).

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei' turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašta ženklelių jų sugrąžinimui.

AR NE LAIKAS?

Paskutiniu laiku musų organizacijoje, Susivienijime Lietuvių Amerikoje, per gyvenama bene viena iš gana senai buvusių suiručių. Kas kampelis, tai skirtingas šauksmas, kas kuopa, apskritys, darbuotojas — nesusipratimas, ginčai. Ne pamirštama, nei Centras, Redakcija bei Pildomoji Taryba. Priėjom, pagaliau, jau prie to, kad nekuriuos, už negarbingus musų organizacijai darbus, narius pri sėjo ir iš Susivienijimo prašalinti.

Trumpai kalbant, gyvenam suiručių laiką.

Bet kodel taip yra?

Yra keletas priežasčių, vienok svarbiausia bene bus čionai nurodyta: perdidelis nekurių musų organizacijoje esamų elementų politikavimas bei noras pasiekti viršunių, sėti savo partijos propagandą.

Tie „politikieriai", spėjęnespėję pažinti musų organizacijos tikslus, tuojau ima si darbo. Jie, nepaisydami, kad Susivienijime priklausančių narių 99 nuošimtis moka duokles tik tam, kad nelaimei patikus gavus pašalpos, dirba savo darbą. Prie mažiausios progos kuo pų ar apskričių susirinkimuse stengiasi atsiekti savo: sėja propagandą, niekina kitokių pažiurų narius, verčia tuos narius podraug su jais jų partijos reikalus remti. Jų norams pasipriešinus, verčia devynias galybes visokių niekinimų, „kritikuoja" patį centrą, rašo ilgus pamokslus per organą, polemizuoja su jais nesutinkančiais nariais. Žodžiu, daro visa, kad tik savo „priešininkus" pergalėjus, savo partijos propagandos juodaugiau paskleidus.

Tokiu budu šiandien jau ir atsidurėme ten, kad daugiau nieko pas mus ir neveikiama, tik rupinamasi, kaip savo priešininkus apgalėjus, kaip juos geriau susirinkime ar per organą „sukritikavus".

Gal tulas pasakys, kad kritika reikalinga? Gal darys priekaištus, kad nekurie musų narių nemėgsta kritikos? Taip, yra tokių, kurie taip mano ir sako.

Vienok kiekvienas žmogus žino, kad sveika kritika visur reikalinga. Ji pageidaujama kiekvienoj šaly, valstybėj, organizacijoj. Pa geidaujama ji ir musų Susivienijime. Bet ta kritika privalo buti sveika kritika. Ji turi buti pamokinanti, patarianti, nurodanti budus, kurie, ištiesų, yra geresni, negu dabar musų organizacija yra vedama.

Bet pas mus yra kitaip.

Juk tulo atsistojimas priešais minią ir įvardijimas Centro Valdybos žmogžudžiais, tai nėra jau kritika. Tai yra kriminalis įtarimas. Tai yra diskreditavimas musų pačių organizacijos.

Ar vėl tulo užsimojimas musų organizacijoje tverti antrą organizaciją ir gi nereiškia kritikos. Tai išrodo daugiau į taip vadinamą ir gana populiarį „gręžimą iš vidaus". Tai reiškia musų organizacijos ardymą. Reiškia joje organizavimą kito kuno, kuris tik mažulytei na rių dalelei galėtų prie širdies buti.

Žodžiu pas mus nekurių narių visai nesirupinama pačios organizacijos reikalais. Jų rupinimasi vien tik tuo, kad atsiekus savo siekius, kokius turėjo dar prie šios organizacijos nepriklausydami: nusivesti Susivienijimo narius į savo abazą.

O tai yra blėgingas musų organizacijai elgėsis.

Todel ar nelaikas nariams, kurie supranta Susivienijimo pamatinius tikslus — gauti pašalpą nelaimei nutikus — šiuo reikalu susirupinti? Ar nelaikas užsiimti komažiau politikavimu Susivienijime ir bandyti juodaugiau suvaldyti tuos, kurie mus traukia visai priešingon pusėn?

Nariai, kuopos bei apskričiai pagalvokite apie tai.

KLAIPĖDA.

Iš Washingtono pranešių žinių sužinome, kad Lietuvių, Klaipėdos reikale, delegacija apleido Paryžių. Tarybos pairo. Kodel pairo, neturime tikrų žinių. Vienok iš tų žinių nei kiek nedaugiau sužinotume, ką galima įsivaizduoti: Lietuvių delegacija nepriėmė jai siulomų išlygų.

Kokios tos išlygos buvo, ir gi truksta žinių. Vienok galima jas nuvokti.

Dar visai nesenai, vos prieš Paryžiaus konferenciją, lenkų laikraščiuose nuskambėjo užsimojimai netik ant Klaipėdos, bet ir visos Lietuvos nepriklausomybės.

Štai ką jie pareiškė:

Klaipėdoje gauti pilną kontrolę, nes tasai uostas jiems reikalingas. Gauti liuosą naudojimasi Nemunu ir Neriu. Ištaisyti sienas su Lietuva, gaunant Lietuvos žemės plotus bent iki Šešupės. Gauti liuosas teises naudotis Lietuvos gelžkeliais, plentais, bei kitais keliais. Visus Lietuvoje gyvenančius lenkus pripažinti Lenkijos piliečiais. Leisti liuosai grįšti į tėvynę visiems Lietuvos išdavikams, kurie pabėgo Lenkijon, tarnavo jų kariuomenėje ir kariavo priešais Lietuvą. Įvesti Lietuvos įstaigose, mokyklose ir bažnyčiose lenkų kalbą vienodomis teisėmis su lietuvių kalba.

Tai toki lenkų visuomenės opiniją reiškiančios spaudos troškimai! Jie nori veik visos Lietuvos, nori joje turėti pilnutėles pilietybės teises, kalbą, naudotis joj visu kuo, kas tik yra naudinga šių dienų ekonominiam bei kulturiniam gyvenimui.

Nelengvesnias išlygas pasiųlyta gal ir Paryžiaus konferencijoje.

Jų, beabejo, Lietuvos delegacija nei nemanė priimti. Todel apleido Paryžių ir grįžo Lietuvon.

O Lietuvos liaudis grįžusius delegatus sutiko karščiausiomis širdimis, pritardami jų nesutikimui, parem dami jų nors vieną kartą atkaklų pasipriešinimą Lenkų ir podraug antantos užsimojimams ant Lietuvos nepriklausomybės.

Kiek vėliau gautos iš Washingtono žinios skelbia, jog Lietuvoje laikoma šimtai susirinkimų. Tuose susirinkimuose reiškiama griežčiausi protestai nepriimti jokių sąlygų, varžančių Lietuvos suverenitetą Klaipėdoje ar teikiančių specialių privilegijų lenkams tame uoste.

O kur harmoningai liaudis ir vyriausybė veikia, ten juodaugiau ir laimima.

Nėra abejonės, kad ir Klaipėdos reikale Lietuvai pavyks palaikyti savo žodis: neprileisti lenkų ponauti šiame vienintėliame Lietuvos uoste, Klaipėdoje.

PERŽVALGA

:: Lenkija — grobikė. — „Current History" magazine už rugpiučio mėnesį, 1923 m., p. T. A. Raiski rašo gana ilgoką straipsnį ant galviu „Jaunosios Lenkijos Grasmė". Autorius jame nuosekliai nurodo kaip Lenkija — moraliai ir finansiniai Prancų remiama — šiandien yra išaugusi į stambią ir nuožmią Vakarų Europos valstybę. P-as Raiski nurodo, kokiu budu ji graibstė svetimas žemes, kaip vergė kitas tautas, kaip dabar naudojasi jų gerybėmis, jas pačias po militario jungo priespauda laikydama.

Paduodame čia keletą to straipsnio nuotrupų.

Bėgiu keturių metų Lenkijos žemės veik padvigubėjo: 1918 metuose ji turėjo 84,000 ketvirtainių mylių, šimet ji jau turi 155,000 ketv. mylių. Svetimų žemių Lenkija tuo laikotarpiu užgriebė 71,300 ketv. mylių nuo sekamų valstybių: Rytinės Galicijos 20,000 k. m., Aukštosios Silezijos — 1,000; Baltarusijos ir Ukrainos — 44,000; Lietuvos ir Lietuvos-Lenkijos neutralio zono — 6,300 k. m. Užgriebtose žemėse lenkų gyvena sekamas nuošimtis: Ryt. Galicijoj — 40, Aukštojoj Silezijoj — 53 Baltarusijoj — 6, Lietuvoj (pagal Lenkų paduodamą surašą 25, (pagal Lietuvių nurodymus) — 6.

Užvaldžiusi šiuos kraštus Lenkija laimi: Ryt. Galicijoj (nerokuojant kitų gamtinių turtų), aliejaus kasyklas, duodančias metams apie 700,000 tonų aliejaus; Silezijoj — nemenkesnės vertės angliakasyklas; Baltrusijoj pasinaudoja įvairiais gamtiniais turtais; Lietuvoje praplečia savo „karidorių", skiriantį Lietuvą su Rusija iki 100 mylių pločio, pasiima savo globon gelžkelį, jungiantį Vilnių-Varšavą ir bėgantį linkui Latvijos, ir Vilnių pasisavina.

Pirmiau, tai yra keturi metai atgal, lenkų valdomose žemėse gyventojų skaičius buvo 16,700,000, dabar gi siekia iki 28,000,000. Lietuvių po lenkų jungu esama 1,300,000.

Šitas teritorijas Lenkija palaiko ačiu jos didelei kariuomenei, kuri suėda 26.4 nuošimtį visos šalies biudžeto. Be nuolatinės kariuomenės Lenkijos valdomose šalyse yra dar palaikoma taip vadinami „Sokolai", „Apsigynimo Piliečiai" ir tt. Šitie ir nemažai šaliai kainuoja.

Ir taip tai, Lenkija, besišvaistydama savo plačiu militariu kardu, vergia šalis po šalies ir plėčia savo obalsį „od morza do morza".

Bet klausimas: ar tokioj šaly, tokiame tautų mišiny, kokiu buvo pirm karo Austro-Vengrija, gali kuomet nors taikus, piliečiams laisvę laiduojantis gyvenimas įvykti? Į tai atsako pats straipsnio autorius.

„Ne. Nes ‚Kressy' žiuri į Maskvą, kaip kad pirm karo Austrijos Trentino žiurėjo į Romą; ‚Vidurinė Lietuva' ieško nurodymų iš Kauno, kaip kad pirm karo tos pačios Austrijos provincijos Bosnia ir Hercegovinas ieškojo tokių patarimų iš Belgrado; Rytinė Galicija vis dar tebežiuri į Rytus; Silezijos vokiečiai laukia pagalbos rankos iš Berlino".

Esant tokiems Lenkų pavergtųjų tautų nusistatymams, ar gi negalima tikėti, kad kilus kuomet nors karui Europoje, šitos tautos kiekviena savu keliu prie savųjų pasuks? Ar gi negali ma dasileisti, kad Lenkija, už savo probišiavimus, skriaudimą trokštančių liuosybės galės gauti tokį smugį, nuo kurio daugiau jau nebesikels?

Šio klausimo atsakymui didelės diplomatijos nereikalaujama. Tai gali išsiaiškinti kiekvienas.

* * *

:: Ar reikalingi laisvamanių kapai Lietuvoje? — Šitas klausimas jau šiektiek gvildenta amerikiečių spaudoje. Bet apie tai dar kartą „Vienybės" num. 60 p. Klemcė, iš Lietuvos rašo.

Jis sako:

„Kiekvienam inteligentui aišku, kad mes dabar gyvena me šmeižtų reakcijos laiką. Partijos, bekovodamos su savais ‚reakcionieriais', nesigai li tiems savo priešams visų biauriausių šmeižtų. Baugina netik blogu busiančiu gyvenimu žemėje (jeigu priešin goji laimės), netik baisiausio mis kančiomis po mirties (kunigai), bet ir niekuo jiems nebekenksmingo (mano manymu) lavono nenori priimti į bendrus katalikų kapus, kame palaidota jo (nors ir gerbtino laisvamanio- idealisto) giminės. Tai daro pasiremdami kanonais. Kad tas nepriėmimas, toks tų lavonų ‚atmetimas' nebaugintų liaudies ir jos akyse nežemintų laisvos minties žmonių, kaipo ‚neturinčių' kame po mirties laidoti savo ‚kunus", — man rodosi reiktų įsikurti Lietuvoje laisvamaniams atskiri kapai, kurie, laikui bėgant (žiurint koki asmenys juose bus palaidojama) įsigys ir plačiosios visuomenės pagarbos."

Apie tai kaip tokius kapus įkurti, p. Klemcė jau turi planus. Jis nori tik, kad plačioji laisvamanių visuomenė išsireikštų, ar reikia tokius kapus steigti.

Mums rodosi, kad nėra Amerikoje laisvesnio žmogaus, kuris tokiam sumanymui butų priešingas. Tai butina pareiga. Tragingos a. a. Martaus laidotuvės dar pernaujas nuotikis, kad musų laisvoji visuomenė galėtų nuo tokio svarbaus reikajo savų kapų įsteigimo, tolintis. Mums rodosi, kad amerikiečiai tokių kapų įsteigimą ir nemažomis aukomis paremtų.

Lauksime tik p. Klemcės sumanytų planų paskelbimo.

* * *

:: Lietuvos atstovai. — Nemažai jau tulžies išlieta besiginčinant, kad Lietuvos reikalus užsieny atstovauja ne tam reikalui atatinkami žmonės. Musų pačių nekartą buvo nurodoma, jog didžiuma Lietuvos darbuotojų yra lenkai, jų sėbrai arba žmonės, kuriems Lietuvos reikalai — tai tolimas, nesuprantamas ir visai ne jų širdies reikalas. Musų klerikalai, bet gi, juos apgindavo, mumis visaip pravardžiuodami, įvairius užmetimus mums darydami. Bet, štai, pagaliau, lenda yla iš maišo.

Del pavyzdžio čia paduosim etulo Ex-Diplomato straipsnelio, tilpusio kauniškėje „Laisvėje", ištraukas, apibudinančias p. Milosz, Lietuvos atstovą Paryžiuje.

P-as Ex-Diplomatas apie Milosz šiaip rašo:

„Prisižiurėkime arčiau asmeniui ir veikimui musų Paryžiuje atstovo. Ponas de Milosz (taip jis pasirašo po visai oficialiais dokumentais, taip ir aš jį vadinsiu) yra kilęs iš Kedainiškės szlachtos liaudanskos. Lietuviškai jis nemoka, musų gyvenimo, mu sų troškimų nepažįsta, nuo mažens gyveno užsieny; iš savo užsiėmimo jis yra POETAS-DEKADENTAS. Jis į lietuvybę atvirto tik 1919 m., kuomet atsidarė prospektyva patekti į musų diplomatinę tarnybą. P. Voldemaras jį įstatė į šią vietą, neveizint į tai, kad jis ten netinka; ten jis po šiai dienai laikosi. P-as de Milosz gal buti yra geras poetas, neapsimu tai spręsti, tai ne mano šaka, bet kad jis yra menkas diplomatas, tai keturių metų jo darbuotė Paryžiuje pirodė: gana paskaityti jo redaguotas notas: jos miglotos, be turinio, turbut kaip jo dekadentiškoji poezija; gana prisižiurėti visam jo veikimui tiek Paryžiuje, Genevoj: jis taip miglotas, neaiškus... Argi gali buti kitaip, ar žmogus, kuris nepažįsta musų troškimų, musų vargų, musų gyvenimo, gali ginti juos su atsidavimu?"

Tai tiek apie p. Milosz.

Bet Ex-Diplomatas rašo dar ir apie kitus, gana svarbius asmenis diplomatinėse sferose. Jis juos ir gi negeriau vaizduoja. Esą prie Tautų Sąjungos dirba žmonės, kurie visai net ne tik kad nežino lietuvių kalbos, bet nė lietuviais nėsą. Taip T. S. Darbo Biure dirbąs ko kis tai žydelis, vardu Abromsonas, kitoj įstaigoj vietą laiko žydaitė Gordonaitė, dar kitur kunigaikštytė Radzivaltė, ir gi ne lietuviš kos dvasios ypata.

Tai toki žmonės Lietuvos reikalus atstovauja! Ne kaip tie reikalai Lietuvai ir vyksta. Liudnas tai nuotikis. Bet, neabejojame tie asmenys yra karšti Krikščionių Demokratų sekėjai.

Musų amerikiečiai klerikalai šitokių dalykų, kaž kodel aikštėn nekelia. Gal kartais, to straipsnelio nepastebėjo. Mes nurodome. Jis tilpo Kauniškės „Laisvės" š. m. 134 numery.

Patartume jį ištisai atsispausdinti.

KURIS TURTINGESNIS?

Rašo Pr. Bajoras.

Daugelis musų pažįstame tulą Jurgį.

Jis yra gana pasiturintis žmogus. Jis turi keletą namų mieste, turi prisipirkęs gerus nuošimčius mokančios bendrovės šėrų. Nemažai jis yra pinigų įklojęs į valstybės bonus. Turi Jurgis taipgi keletą tukstančių dolerių ir grynais pinigais bankuose.

Nekurie šitą Jurgį net kandidatu į milionierius vadina. Kiti-gi net tikruoju „turtuoliu" pravardžiuoja.

Bet man rodosi, jog jis yra tikras skurdžius.

Nes jis bijo su kuo nors žmoniškai susitikti. Bauginas kiekvieno žmogaus nuožvalgos. Dreba, kad kas nors su jo pinigais, turtais nenutiktų. Rupinasi musų Jurgis, kad kokiu nors stebėtinu budu beturčiu nepalikus.

Jis visuomet galvoja, kad kodaugiau tų turtų įsigijus. Jis ir dienas ir naktis mįslina, kaip daugiau namų prisipirkus, kaip tuos pinigus ką banke yra padvigubinus. Jis, be susirupinimo, nė mažiausio skatikėlio niekur nepraleidžia. Ėda jam viršugalvį, kaip butų gera, jei maistas butų pigesnis, jei mažiau už kurą reikėtų mokėti. Su piktumu Jurgis barasi ant savo žmonos už perdidelius išleidimus. Šukauja jis ant savo vaikų už jų netaupumą. Jo namuose gyvenimas praruges, ačiu tiktai pinigui. Už mažutėliausį patarnavimą kam nors stengiasi kad juo daugiau išgavus. Kam nors už tokį patarnavimą deda visas pastangas, kad tik juomažiau mokėjus. Tautos ar visuomenės labui iš Jurgio nė su užburtu knabliku skatiko neištrauksi.

Apie pasaulį, jame esamas graženybes jis neturi mažiausio supratimo. Jis neturi kada apie tai ir galvoti. Operoje, teatre jam dar nepasitaikė buti.

Žodžiu, Jurgis yra pinigo manijakas, ligonis.

Jis ir miegodamas tik aukso kruvas temato.

Jo vaizduotėje stovi tik pinigas ir pinigas.

Nieko daugiau pasauly jis nemato.

Nes del Jurgio pasaulio jau nėra.

Jo pasauliu yra tik tasai mažas, prakeiktas pinigėlis.

Ir nors jis yra „turtingas", kaip kad manoma, bet jis yra skurdžius, vergas.

Nes pinigas jį tokiu padarė.

* * *

Žinome mes ir antrą žmogų, Joną.

Jis yra vargšas žmogus. Taip visi jį vadina ir jis pats tai žino. Per dienų dienas Jonas dirba gana sunkų darbą. Užmokestį gauna palyginamai mažą. Gyvena betgi Jonas liuosai, gražiai, pavyzdingai. Niekas jo sielos perdaug nekankina. Niekad jis negalvoja didelius turtus sukrauti.

Jis, kiek jo aplinkybės leidžia, naudojasi visomis gyvenimo gerybėmis. Jo šeima aprengta švariai, gražiai. Jo žmona ir kiti žmonės su juo visuomet kalbasi kaipo su žmogumi, kuris yra vertas pagarbos ir gero žodžio. Jis nieko neboja, nieko nebijo visi jam draugai, visi lygus. Aukauja jisai ir tautos ir visuomenės reikalams. Jo namuose skamba gyvenimo vaizdingas aidas. Saulė nušviečia jo bakužės kampus ir jo kaip ir šeimos, visą gyvenimą.

Ramiai jis miega, dar ramiau, kad ir juodos duonos pavalgęs, atlieka piliečio pareigas.

Nes jis nėra pinigo vergas.

Ir aš tokį žmogų, Joną, vadinu turtingu.

Daug turtingesniu už Jurgį.

Pamįslykit, ar jums ir taip pat išrodo?

Lietuviai Moksleiviai Amerikoje

Rašo *Med. Stud. Al. Margeris.*

(Užbaiga).

O su laisvamaniais ir-gi tas pats galas. Į jų laikraštį rašyti — et, su mokslu geriau visai nesirodyk, nes jie nori laisvamaniais žmones padaryti „praloto" Bimbos pamokslais ir minyškų ar gaspadinių pasikalbėjimais. Kitoki raštai, jie sako, jiems visai nereikalingi.

Tai štai kokioj atmosferoj lietuviui moksleiviui ten ka kulturos darbas dirbti. Ir vis delto atsiranda gana daug žmonių, kurie reikalaute reikalauja, idant moksleiviai del visuomenės dirbtų. Bet kaip tu čia dirbsi, kad visi keliai, — pamokinančios prakalbos, prelekcijos ir toki jau raštai laikraščiuose, — kuriais visuomenę pasiekti galima, yra moksleiviams šiandien užkirsti, Susirinkimai daroma ne tam, kad žmonių žinojimą padidinus, jų sąmonę pagilinus, vadinasi, kad jiems ką nors naujo ir naudingo pasakius, bet tik tam, kad ne vienminčius žmones iškoneveikus. Gi straipsniai ir kaip tik tokiam tikslui daugiausiai rašomi tėra. Aš kasdieną per žiuriu vieną lietuvių dienraštį ir, tikėkite man, per 8 metus nemačiau vieno moksliško editorialo. O redaktorius labai savo mokslu giriasi. Nesakau, kad reikia editorialuose mokslo straipsnius rašyti, bet nors paduoti įdomesnius nuotikius ir išradimus mokslo srity. Aš kartu peržiuriu ir nekuriuos anglų dienraščius, ten, žinoma, beveik visada tenka užeiti mokslišką raštų, o editorialuose, tai ne tik politika, bet ir visokiais draugijos klausimais besirupinama.

Taigi, kada lietuvių visuomenės taip vadinami veikėjai ant tiek yra nuo tikrojo visuomenės švietimo darbo atsitolinę, ar moksleiviai gali su jais dirbti? Ar moksleivis, kuris nesigaili pašvęsti mokslui tiek darbo ir vargo, gali taip pažeminti save, kad išėjus ant pagrindų arba paėmus plunksną, ne savo įsitikinimų žmones dergti? Ar tai galimas daiktas?

O reikia ir tai neužmiršti, kad lietuviai moksleiviai neina kokį tai moderninį ir lietuvišką politikieriavimo mokslą, kurio niekas daugiau, apart lietuvių veikėjų, nepripažįsta. Tai kodel lietuviai moksleiviai turėtų eiti į visuomenę ir šitą kamšalą žmonėms į galvas kimšti? Ar ne gana to, kad jau nekurie lietuvių laikraščių redaktoriai ir kalbėtojai šituo kamšalu žmonių galvas net varyte privarė. Ir dabar jeigu jau ir norėtų kas ką nors gero tiems žmonėms duoti, tai jų galvose jau vietos nebėra; ir todel jie nieko naudingesnio ir pamokinančio šiandien ne tik neima, bet net šnairuodami purtosi nuo to.

Rodos, kad iš moksleivio reikėtų daugiausiai to reikalauti, ką jis mokinasi. O tai todel, kad jis toj srityje yra daugiau prisirengęs, nuosaikesnis ir daugiau žinijos turi, todel ir kitiems duoti gali. O savo srityje, man rodos, kiekvienas lietuvis moksleivis mielai sutiktų savo žinojimu su visuomene pasidalinti. Bet šiandien kaip tik atbulai daroma, — reikalaujama iš moksleivio ne to, ką jis mokosi, bet to, ką kiti savo prie šams sudirbti reikalauja, o tai ginčų ir pasikoliojimų.

Da vienas dalykas butinai reikia aikštėn iškelti. O tai yra tas, kad visuomenė, bent gana didelė jos dalis, moksliškus raštus mėgsta. Atsimenu, apie trys metai atgal parašiau į „Keleivį" visą eilę straipsnių iš psychologijos, chemijos ir fizikos. Da ir dabar guli ant mano stalo kruva laiškų, kurių autoriai padėkavojo man už tuos straipsnius. Nekurie tuoj pradėjo klausinėti, ar nėra lietuvių kalboj knygų psychologijos srityje. Žinoma, tuosyk jau buvo Dvasios Nechanika, ką jiems ir pasiunčiau. Ir vėl žmonės dėkavojo, kad jie per tą trumpą laiką išmoko savo dvasią pažinti daugiau, negu per visą savo gyvenimą. Nekurie labai užsiinteresavo fizikos ir chemijos mokslais. Kad juos patenkinus, teko pasiųsti beveik visas šioj srityje lietuvių kalboj knygas, kokias tada tik surasti galėjau.

Tai aiškiai įrodo, jog žmonės moksliškus straipsnius labai mėgsta. Vis delto musų redaktoriai savo laikraščiuose labai retai arba ir visai moksliškų straipsnių netalpina. Jie dažniausiai pasiteisina, kad, girdi, skaitytojai nesupras. Vadinasi, jie mano, jog skaitytojai yra toki jau žiopli, kad tik jų ginčus, korespondencijas ir skelbimus suprasti tegali. Ištiesų, patys laikraščių skaitytotai turėtų pareikalauti, kad laikraščiai, už kuriuos jie pinigus moka, nebutų taip tušti, kaip šiandien kad jie yra.

O kai išeini į minią, tai yra, pažįstantį ir mylintį gamtą, žiurėk, kad jis yra Šerno auklėtinis. Jis tau iš visos širdies pasakys, kad jis skaito laikraščius dabar tik del viso ko, bet jeigu butų tokis laikraštis, kaip Šernui redaguojant „Lietuva" buvo, tai jis visai kitaip skaitytų ir aplamai sakant visai kitaip į laikraštį žiurėtų.

Na, gal čia kuris ne kuris pasakys, kad šiandien nėra kam taip rašyti, kaip Šernas rašė. Tiesa, daug studentų, kurie galėtų gražiai lietuviškai rašyti, nėra. Bet kuris rašo, tai rašo nė biskį neprastesne kalba už Šerno kalbą. Šiandien nekurie Šerno raštai jau išsibaigę tėra, o leidėjai nesiskubina nauja laida šitas spragas už pildyti, nes reikėtų Dėdės Šerno raštus išnaujo perrašyti, kas labai daug lėšų leidėjams padarytų.

Be to, kas-gi nežino, jog norima, kad moksleiviai mitinguotų. O tai reiškia, kad nueik svetainėn ir ten, kur susirinkę daugiausiai tie, kurie tik 8 valandas į parą dirba, o tu gal dirbi ir 20 valandų, vis delto su jais per kelias valandas sėdėk ir tenais peškis, nes išėmus peštynes, labai mažai naudingo darbo ten dirbama. Neisi, tai jau nei nenorėk, kad tave veikėju kas vadintų. Jau keliosdešims žmonių man stačiai į akis drėbė, buk aš visuomenės gerovės nepaisąs, nes niekad ant draugijų susirinkimų nesilankąs.

Reikėtų, rodos, suprasti, kad mitingavimo darbą tai bile kas dirbti gali. O moksleivis juk ir mokinasi tam, kad galėjus nudirbti ir tokius darbus, kuriuos ne bile kas gali nudirbti. Taigi ir reikėtų reikalauti iš moksleivio ne to, ką visi gali, bet to, ką tik tie gali, kurie daugiau mokinasi.

Dar reikia keli žodžiai tarti ir del bendro visuomenės linkui moksleivių atsinešimo. Tokis atsinešimas, tai net pačių laikraštininkų yra kur kas šaltesnis ir žiauresnis linkui moksleivių, negu kitų žmonių. Štai jum pavyzdis. Šiandien lietuviuose jau beveik kiekvienas viešas biznis mažne išimtinai priklauso nuo skelbimosi. Taigi ve ir man pardavinėjant knygas, žinoma, noroms nenoroms pasiskelbti reikia. Gerai atsimenu, kai du laikraščiu, kuriems pinigais už skelbimo įdėjimą atsilyginti negalėdamas, knygomis atsilyginti pasisiųliau, — tuoj „kolektorium" pagrasino. Bet kitas knygynas, kurį ne kokis moksleivis laiko, bet tik šiaip sau biznieriai, visados knygomis šitiem laikraščiam už skelbimus atsimoka, na ir viskas buna gerai. Ir tai, žinoma, reikia pastebėti, kad tomis pačiomis knygomis, kuriomis aš norėjau atsimokėti, tai yra Šerno knygomis, nes šitų knygų beveik kiekvienas knygynas daugiausiai parduoda.

Gal kam atrodys, kad aš čia perdaug savo privatinius reikalus į viršų keliu. Bet ištiesų, kaip dalyką gry

(Tąsa ant 6 pusl.)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. Strimaitis.

KAZIRNINKAI.

Trijų veiksmų komedija.

(Tąsa).

Marė (padeda kazyras ant stalo ir neva pasisukus į šalį krašto fortmonetką iš ančio. Išsėmus penkinę smarkiai patiesia ant stalo). Na, o kur tavo?!

Grabvyris (pastumia bumašką atgal). Čia tik penkrublė, žinai kad reikia parodyt „dvadzieską", jeigu nori su vyrais kortoms lošti.

Marė. A, nebuk mažas, lig penkinė ne pinigas. Tau užteks tik tu išloški.

Kapočius. Jeigu po rublį lošiam, tai reikia pasirodyti su dešimtine.

Grabvyris (skubiai). Oo! „Desiontką", „desiontką", krapštyk greičiau.

Marė (susiieško makiuką su pinigais ir išima dešimtinę. Pusbalsiai). Mislinat, kad aš neturiu pinigų (smarkiai). O kur tavo dvidešimtinė?

Grabvyris (ima už kazyrių). Duok šią dar vieną ant Maušiaus giliuko.

Marė (atitraukdama kazyrias). Padėk pinigus! Matai koks gudras, be pinigų kazyrės prašo.

Grabvyris (krapštosi po kišenius). Kad čia šimts pypkių!.. (griebia už kazyrių).

Marė. Nesigraibstyk, tik dėk greičiau! Turbut pati visus atėmė (juokiasi). Na, greičiau, greičiau!

Grabvyris (išsitraukia suglamžytą bumašką, padeda ant stalo). Na duok šią!

Marė (paima bumašką ištaisydama). O kiek čia? Ga rublis suglamžytas?

Kapočius. Na, ką jųs čia deratės, lyk maži vaikai! Matai, kad dešimtinė.

Grabvyris (išsitraukia suglamžytą bumašką, padeda ant stalo).

Na, tai tavo giliukis, jeigu butų buvę penkinė, tai negautum nei pauostyti kazyrų (paima kaladę į rankas ir pakiša Jurui). Šia, imk kiek tik nori. Tik nelaikyk „dut"!

Grabvyris (išsitraukia trečią kazyrę). Na, tai dabar tau! (traukia kazyras vieną po kitai ir verčia aukštininkas).

Marė (išmeta savo kazyrą „šliosą"). Na, tai kirsk devyniolika!

Grabvyris. Nekabi, mano tik aštuoniolika!

Marė. Tai turiu pas tave rublį.

Grabvyris. Turi, turi, kas sako kad ne.

Marė (pakiša Kapočiui kaladę). Na, o tu kumai!

Kapočius. Tai tu mislini, kad ir mane užtiksi su aštuoniolika betupint. Davai šian!

Marė. Na jau pažiurėsim, kaip tas ubags šoks.

Kapočius (traukia tris kazyras). Da vieną (iš palengvo ištraukias ketvirtą meta). Po lempa.

Grabvyris. Ar jau „dut" gavai?

Kapočius. Kasgi daugiau bus, jeigu numečiau po lempa.

Marė (juokiasi). Aš tau sakiau, kad nesmarkauk kumai, nes žinai ir sena patarlė sako, kad „bobą nė pats velnias negal prigauti". Turiu rublį.

Kapočius. Tylėk jau, tylėk! Pirmutinius šuniukus skandina, o nekartą ir kytra višta vuodegą išsidilgina.

Elzė (Įeina nešdama gėrimą ant stalo). Kur padėti?

Marė (Rodydama pirštu). Pastatyk čionai, ant stalelio.

Kapočius. Tuojaus bus kitas drinksas.

Elzė (Paėmus apdalina visiems po stikliuką). O ant ko kitas?

Grabvyris. Palauk, aš tik pratrauksiu, tai gaspadinė fundina.

Marė. O kad tu nesulauktum, už tris rublius, jau drinksas! Ar tau galvoj negerai?

Grabvyris. Nugi tu pati sakiai, kad eilė ir žmogus, turi buti „drinksas".

Marė. Tai aš mislinau, kad ir Žemutis eis kazyruot. Dabar trise, tai jau perdaug. Aš nefundysiu! Jeigu nori, tai trauk už du, kaip pratrauksi, tai gali šaukti „drinksą".

Žemutis. Perprašau poniute, aš sakiau iš karto, kad daugiau nekazyriuosiu.

Marė (Pasityčiodama). Taip, tu busi mergų kunigėlis. Tik įsikibęs į tas „gazietas". O kokią tu naudą iš jų turi? (Tuom tarpu traukia kazyras paeiliui). Pamatysi kaip gausi „durną" galvą taip, kaip čia-suks.

Žemutis. Ar tai čia-sukas gavo proto sumaišymą?

Marė. Nugi ar ne? Prisigrudęs kišenius visokių blėkų (popierių), eina galvą užrietęs stuba nuo stubos siulydamas tuos — kaip jis ten nežinau užvadina... laikraščius, ar kaip ten.

Kapočius (Pakilęs, išeidamas). Aš tuojau sugrįšiu.

Žemutis. Ar tai yra beprotystė, jeigu vyras pardavinėja laikraščius? Tai reikia džiaugtis, kad pradeda atsirasti toki žmonės, kurie bando pasidarbuoti del labo visuomenės.

Marė. Kas man gero, jei ištraukia du doleriu. Nugi ir mano Kazys lig „durnas" įkišo porą rublių, lyg į balą, ir da kiek „turbacijos": nespėjai iš ryto atsikelti, tai klausyk ir beldžia duris. Išeik pažiurėk, gromatnešys tuojau pakiša tau gazietą. Ale aš padarysiu galą, jau ir taip įkišau kelis kartus į pečių, bet reikės visas sukišti, tai kaip negaus diedas nei vienos perskaityt, tai nė pinigų daugiau nemėtys.

Grabvyris. Nugi ir pas mus buvo kelis sykius ir mano bobai užrašė.

Žemutis. O Tamsta, ar užsirašei kokį laikraštį?

Grabvyris. Gana jau gana. Kiba jau proto neturėčiau mėtyti pinigus bereikalo.

Marė. Šluota paimti tokiam vėjagalviui! Jau netikrus galus išsimįslino. Aną dieną kuma man pasakojo, buk jų vyrai buvę ant kalno, tai girdėję, kaip čia-suks pamokslą sakęs, ir dyvai kaip jį nesuraštavojo?

Žemutis (Juokdamas). Tai kad dar nėra bobų policmonais.

(Daugiau bus).

Pranas iš Kalnėnų.

Mano Dienynas

(15 balandžio, 1923 m. Telšiai)

(Užbaiga).

— Man rodos, jog Rusijoj badas įvyko delto, kad derliaus nebuvo, ne del valdžios kokybės — atsiliepė kažkas iš kampo.

— Ne, tu kvaily, tu bedievi, tu bolševike! Delto, kad bedieviai ją valdo, Dievas lietaus nedavė!..

— O delko Dievas sutrukdė Purickiui sachariną į Rusiją bedieviams išvežti? — veptelėjo kaimo politikas.

— Ne Dievas sutrukdė, bet Abeliuose... Purickis jokio sacharino niekur nevežė, tai yra grynas melas, kurį bedieviai iš savo pilvo išmislino! Purickis nesenai išgijo. Jis yra kuogeriausias žmogus, duok dieve daugiau tokių žmonių!..

— Na, o delko kunigai priperėjo tų visokių draugijų „Moterų", „Žibiečių", „Tarnaičių" ir dar devynios galybės! Užpakaly kilo didžiausia trukšmas, mat pusė salės buvo „viršminėtos" publikos del tam tikros atsargos daugumai palaikyti... Pasidarė labai prastas oras. Išėjau laukan. Sumaniau pasižiurėti, kas dedasi ukininkų susirinkime. Ir čia buvo taip pat vilkinama ir pučiama į tamsias žmonių akis karti migla. Čia darbavosi prieglaudos vedėja ir klebono gaspadinė. Susirinkimas buvo vedamas labai aištriai ir devobaimingai (bet pamačius Vedėjų didžiausius dekoltę, pusnuogias krutis mano nervai visai sugedo... Delto mažai begirdėjau jų saldžių ir skaudžių žodelių...) Susirinkimas baigėsi didžiausiu entuziazmu! Vedėjos užsipelnė didžiausių aplodismentų... Išnešama griežta rezoliucija:

„Mes ukininkai, susirinkę 15 balandžio savo susirinkime griežtai protestuojame prieš by kokias bedievių agitacijas ir kviečiame visus balsuoti už musų sąrašą... (sąraše pirmose vietose žymėjosi Vedėjų pavardės)".

Rezoliucija buvo labai ilga ir taip karšta, kaip pačios Vedėjos!

Valandą pasitrankęs po miestelį, išėjau namo. Puskely pavijo mane trys bobelkos, kaiminkos.

— Ar matei, Tamstele, koks gražus kunigėlis, tokį gražų pamokslą sakė, aš verkiau, meldžiausi Dievuliui už jo sveikatą!.. Toks gražus...

— Ar matei, kaip žvalgybinis tokį jauną vaikiną „suraštavo"?

— Vaikiną areštavo? — nusistebėjau.

— Taip, tokį jauną vaikiną.

— Tai gal jis prapogandistas? Gal bolševikas?

— Ne, ne, — rėkė bobelka — susibarė su bobomis... klebonas liepė ir „suraštavo". Sako ir milicijai atidavė, kad jį muštų!

— O kad žinotum, kas tose tretininkėse atsitiko!.. Buvo net iš pat Kauno atvažiavęs! Sako kunigas, bet su tokia barzda!..

— O ką jis sakė? — Na, tatai, girdi, mes galime, kaip norime, taip padaryti. Sakė jeigu balsuosime už dešiniuosius sąrašus, tai mišios bus pigesnės, susirinkimus dažniau darys, brostvų iš pat Jeruzolimo žadėjo išrašyti, delto ir pinigus surinko. O, dievotas žmogus! Ir taip besidalindami įspudžiais ir nuomonėmis, prisiartinome namų. Pavalgęs pietų, greitai išbėgau sodžiun: įdomu kas pas kaimynus besigirdi apie „rinkimus"...

Pas kaimyną Antadą esą labai daug žmonių susirinkę.

— O sveikas, sveikas! Kas gero, kas gero? — Žinai, prabilo kaiminka, — buvau šiandie M. atlaiduose. Atvažiavo tata musų jaunasis kunigėlis su „studentais" ir kad pradės sakyti, kad pradės sakyti, rodos tata, kad jau „griešnas" žmogus niekur dingti nebetur... Bereikalo sakau įsirašė Antanas į tą Valstiečių Sąjungą, jau dabar nė į kapus nebepriims... — Ir kaiminkos akyse pasirodė graudžios, graudžios ašaros...

— Je, je motin, rėkti rėkti... bet sakyk, už ką balsuoti? — paklausė vienas iš svečių.

Mes visi jam nieko neatsakėm, nes nė vienas nežinojom už ką čia balsuoti iš 90 kartelių?

— Šiandien pas Šaulį klebonas atvažiuos! — sušuko pusvaikis, — ten susirinkti kvietė.

— O ką, ar kas gal susirgo?

— Ne, žadėjo aiškinti, kaip bedieviai griauna bažnyčias...

— Važiuoja, važiuoja!.. — kažkas bauginančiai sušuko.

Visi nutirpome...

Pas Antaną, tiek žmonių! Antanas buvo mat skaitomas bedieviu... — „Kavokimės — sušuko Antanienė pilna didžiausio susijudinimo — kavokimės, nė kalėdoti nebatvažiuos"...

Visi sprukome kur beišmanėm, kad tik nepamatytų. Aš bėgdamas per sodno krumus susidraskiau gegases kelnes... ir parbėgęs namo, jokiu budu „nebeatsivožijau" eiti pas Šaulį klausytis teisingų pamokinimų. Guliau ir užmigau.

Pr. Genys.

LAI ATEINA.

Skauda, skauda mano širdį,
Juokias žemė...
Eina dienos, žaidžia naktys —
Dalį lemia.

Kas per juokas, kas per žaislas—
Mirtis žiuri...
Vyrai, vyrai apsisukę
Ten į burį!

Leiskim valtis! Laužai dega—
Šypso jurė..
Aukso debesys atėję
Užsikurė...

Lai išaušta naujas rytas—
Mums ramybė!
Lai ateina iš Aukštybių
Prakilnybė!..

Kazys Binkis.

ŽALUMO BANGA.

Ant kalno tulpės
Pakalnėj ievos,
Miške žibutės
Šilkinės žydi.
Po laukus lygius,
Po slėnių pievas
Žiedai marguoja
Plačiai pasklidę.
Skaitveidė saulė
Iš mėlsvo sosto
Šviesos bangomis
Upes bučiuoja.
Pietų vėjalis
Žolelę glosto
Ir vyšnių žiedus
Švelniai linguoja.
Gyvybės jura
Pasaulio plotį
Žalumo banga
Plačiai užliejo.
Žaliais kilimais
Kalnai nukloti,
Žali dvelkimai
Vasarių vėjo
Po jauną žemę
Lapus nešioja.
Ir vabalėliai,
Ir plaštakėlės,
Ir paukščių buriai,
Ilgai ilsėję,
Visi lyg vienas
Iš miego kėlės
Ir garbint ėmė
Tą, kurs aptaisė
Miškus ir laukus
Ir slėnių pievas,
Tą, kurs pražydė
Ant kalnų tulpes,
Pakalnėj pievas.

Pranas Eimutis.

* * *

Plaukia banga,
Užia liudnai;
Tryška kraštan
Stambus lašai.
Ir juo toliau,
Užia labiau:
Vis į kraštus
Taško lašus.
Bet ko jinai
Užia nunai?
Jog ji laisva,
Juros plotma
Nespaudžia jos
Iš gilumos...

Kristaus Bažnyčia

Kristaus bažnyčios istoriją rašant visų pirma turėtume nuodugniai išnagrinėti religijų istoriją, naudodamies tomis mokslo versmėmis, kurias yra davę Kantas, Gegelis, Gartmanas, O. Kontas, Šelingas ir kiti mokslininkai. Tačiau šiuo syk esu pasirižęs keletą žodžių tarti Kristaus bažnyčios reikalu nurodant, kad musų bažnyčios vadovai, tariant ganytojai, ir jų pagelbininkai — piemens — kunigai iš įkurtosios Kristaus bažnyčios yra sudarę kr. demokratų partijai ginti politinį kontorą. Tat gyvas reikalas ir gludi šį klausimą apibudinti.

Amerikos laikraščiuose nekartą man atsėjo įrodinėti, kad Kristus griežtai yra pasmerkęs politiką bažnyčioj, kad Kristus savo mokslu skelbė žmonijai dievybės idėją, o ne politikos dėsnių mokino. Bažnyčios tėvai tą mano įrodinėjimą išvadino „bedievišku sielvartavimosi". Žinoma tas išvadinimas dalykų padėties nepakeitė. Pridėsiu dar daugiau: niekas iš bažnyčios tėvų nė ginčyte neginčijo, kad Kristaus bažnyčia Lietuvoj verčiama politine įstaiga, lygiai neginčijo ir politikos šmugelio bažnyčioj. Taigi šiuo atvėju mums belieka atlikti vienų vienas uždavinys — laimėti kovą del politikos šmugelio bažnyčioj. Šią sunkiąją musų užduotį atlikti mes esame tvirtai pasiryžę. Prie šios progos neprošalį bus pastebėti, kad kova del politikos bažnyčioj dar tiktai prasidėjo. Bet vis delto iš anksto drąsiai galima laiduoti, jog tą šventąją musų kovą *laimėsime*.

Jau senokai praėjo rinkimai į Seimą. Vienok piktosios agitacijos dumai Lietuvos padangėj dar neišsiblaivė. Visuose musų tėvynės kampeliuose dar tebeskamba kr. demokratų nudėvėtieji obalsiai: „vyrai, moters ir vaikai laikykites! bedieviai valstiečiai liaudininkai nori bažnyčią sugriauti". Jau nekalbant apie kitus kr. dem. „obalsius", kuriais liaudies akyse valstiečiai liaudininkai yra biauriausia šmeižiami, vis delto reikia pabriežti, kad kr. demokratai kovai su valstiečiais liaudininkais stipriausias barikadas susidarė bažnyčioj, kurioj prisidengdami Kristaus vardu varo politikos šmugelį, kiršindami brolius prieš brolius. Mat sukeldami neapykantą tautiečių tarpe kr. dem. šiuo metodu numato savo partijai naujų laimėjimų — sudrumstame vandeny daugiau žuvelių prisigaudyti. Šiam darbui atlikti kr. dem. išnaudoja bažnyčią, žinodami, jog musų krašto liaudies psikologija artimai yra surišta su bažnyčia.

Valstiečiai liaudininkai, matydami bažnyčios išnaudojimą politiniams bei partiniams tikslams įrodė, jog bažnyčios pavertimas politine ar partine įstaiga yra pražutingas valstybei darbas. Delto valstiečiai liaudininkai antram Seimui ir pasiulė priimti atatinkamą įstatymą, kurs apsaugotų bažnyčią nuo politikos. Šį valstiečių liaudininkų pasiulymą kr. demokratai sutiko didžiausiu pasipriešinimu. Kun. Krupavičius Seimo tribunoj pareiškė, jog apie tokio įstatymo sumanymą ir kalbėti nesą reikalo. Jei toksai įstatymas ir butų išleistas, kunigai nepildytų. Kunigai nė klausyte neklausysią švietiškosios valdžios; jie teprivalą klausyti savosios dvasiškosios vyriausybės; jų įstatymai esą kanonai... Taig kun. Krupavičiaus žodžiais įrodoma, kad kunigai yra tam tikro luomo revoliucininkai, kurie gali nepripažinti šalies įstatymų, o visame kame vadovautis tik vienų kanonų...

Dėja, ir šiuo atvėju norima apdumti žmonėnis akis. Pasisakysiu, jog esu buvęs kunigų seminarijoj, kurioj turėjau progos šį dalyką stutijuoti. Delto ir pabriežiu, jog kun. Krupavičiaus pareiškimas yra paremtas kr. demokratų partijos „kanonais", kitaip sakant nenusisekęs partinis manevras. Iš to viso aišku, jog kr. dem. *bijosi* priimti įstatymą, kurs demobilizuotų sudarytąją jų armiją bažnyčioj. Juk sunku jiems atsisakyti nuo to medaus amžiaus, kurį šiandien kr. dem. Lietuvoj gyvena.

Mes išdidžiai nusidžiaugtume, jei turėtume Lietuvoj tą kilniąją Kristaus bažnyčią, kurią patsai Kristus yra įkuręs. Tik nelaimė: Kristaus įkurtoji bažnyčia jau senai pačių bažnyčios tėvų tapo sugriauta... ir nunai tas Kristaus bažnyčios vardas yra naudojamas imperializmo, ar taip vadinamai „krikščionių" politikai ir kitiems panašiems siekimams sustiprinti. Gi Lietuvoj bažnyčia tarnauja kr. dem. politikos šmugeliui. Va kame gludi kova del bažnyčios apsaugojimo nuo politikos ir partinių žabangų.

Nunai nesant Kristaus bažnyčios žmonės privalėtų bažnyčią įsikurti savo sąžinėj. Kitaip sakant žmogui sąžinė — bažnyčia privalo buti vyriausiu vadovu jo darbuose. Tokioj bažnyčioj ir gludi žmonijos laukiamoji laimė.

Domas Klausutis.

Kaunas,
1923 m. liepos m. 9 d.

KAUNO GATVIŲ IŠKABOS.

Kaunas, liepos 15 d. (Musų korespondento). — Pasidėkavojant Kauno burmistrui J. Vileišiui, Miesto Taryba liepos 5 d. savo posėdyje nutarė 29 balsais prieš 12 miesto gatvių pavadinimo iškabas dėti tik viena valstybine lietuvių kalba. Nors žydai ir lenkai varėsi, kad ir jų kalbomis iškabas dėti, bet matyt didžiumai Miesto Tarybos narių patiko geriau viena valstybinė kalba, nes turbut niekur pasauly nėra, kad miestų gatvių pavadinimo iškabos butų keliomis kalbomis. Gerai, kad pagaliau ir pas mus jau prieinama prie to supratimo.

S. L. A. REIKALAI

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

Russelton, Pa. ir apylinkės.

Šitoj apylinkėj kitokių išdirbyščių nėra tik kelios angliakasyklos. Čia gyvena visokių tautų. Yra nemažai ir lietuvių bei sulenkėjusių lietuvių, kurių, taip sakant, kunas lietuviškas, o dušialė lenkiška. Viso yra apie 20 šeimynų ir apie tiek pavienių. Sugyvena neblogai.

Vietos lietuviai sumanė sutverti SLA. kuopą. Taip ir tapo sutverta 170 kp. Narių turim 20, o gal toliaus gausim daugiaus.

Pavasary buvo sumanyta parengti pikniką ant 30 d. gegužio. Surengėm ir buvo gana iškilmingas piknikas su muzika ir kitais pasilinksminimais. Lietuvos trispalvė vėliava kilniai plėvėsavo prie Amerikos žvaigždėtos vėliavos.

Žmonių atsilankė nemažai ir linksminosi iki vėlybam laikui. Pelno liko $87.25c.

Sulaukę vėsesnių rudens vakarų manome parengti balių su prakalbom.

170 kuopos narių apsauga neša $6,050. Pašalpos ligoje 2 nariai priklauso ant $12 savaitėj, 4 nariai ant $6.00 savaitėj, 12 narių ant $9.00 savaitėj.

2 seni nariai persikėlė iš 120 kuopos į 170 kuopą, jie apsaugos turi paėmę po $300.00. Pašalpos ligoj vienas $6.00, o kitas $9.00.

170 kuopoj dabar viso turto yra $122.64; narių turi 22.

Antanas Baguzas,
170 kp. organizatorius.

RAPORTAS SLA. IŽDO GLOBĖJŲ.

Mes žemiaus pasirašę, SLA. iždo globėjai, peržiurėjom SLA. Centro sekretoriaus ir administratoriaus įeigų ir išeigų knygas 18 d. liepos, 1923 m., atradome sekančiame stovy SLA. turtą:

Viso įėjo nuo spalio 1 d. 1922 m. iki balandžio 1 d. 1923 m.	$111,527.38
Viso tapo išmokėta nuo spalio 1 d. 1922 m. iki balandžio 1 d. 1923 metų	62,665.34
Priaugo SLA. turto nuo spalio 1 d. 1922 metų iki bal. 1 d. 1923 metų	48,862.04
Nusidėvėjo raštinės ir mašinerijų inventorius ant	572.84
Viso priaugo	$48,289.20
Spalio 1 d. 1922 m. viso SLA. turtas buvo	425,071.62
Visas SLA. turtas bal. 1 d. 1923 m.	$473,360.82

SLA. turtas dalinasi sekančiai:

SLA. namas	$30,000.00
Paskolos ant pirmo morgičio su šeštu nuošimčiu	84,000.00
Liberty Bond (Amerikos)	115,000.00
Įvairus bondsai	127,230.50
Pinigai (cash) bankuose	77,820.95
Čekiai kelionėje	15,210.30
Pas kasierių ant rankų cash	7,876.31
Pas administratorę	500.00
Raštinės ir spaustuvės inventorius	14,272.76
Paskolinta moksleiviams	1,450.00
Viso —	$473,360.82

Knygos vedamos tvarkiai ir pavyzdingai. Taippat smagu prisiminti, kad SLA. organizacija sparčiai auga nariais ir turtu.

J. M. Danielius,
K. Varašius,
Iždo Globėjai.

IŠ PIRMO SLA. APSKRIČIO IŠVAŽIAVIMO.

Matyt, kad pirmo SLA. apskričio išvažiavimus kas kartas vis didesnės minios lanko. Seniau lankydavo šimtai, dabar-gi lanko jau tukstančiai. Tai aiškiai vaizduoja, jog už kelių metų šito apskričio išvažiavimai bus lankomi didžiausių minių.

Pastarasis pirmo SLA. apskričio išvažiavimas, apie kurį noriu čionai paminėti, įvyko nedėlioje, šių metų liepos 15-tą dieną, „Lake Side" giraitėje, East Mahanoy Junction, Pa. Nors nuo pat ryto atrodė ant lytaus ir nepaisant, kad tuli šios apylinkės lietuviški prabaštėliai nepasigailėjo žodžių atkalbinimui žmonių nuo dalyvavimo išvažiavime, visgi dalyvavo daug tukstančių žmonių. Mat prabaštėliai kas metas turi toj pačioj vietoj savo taip vadinamą „Lietuvių Dieną", na ir Dieve mylėk SLA. apskričio išvažiaviman susirinktų daugiau žmonių, negu jų „dienon", tai juk butų labai nesmagu, butų skandalas, už tai ir reikia drausti — atkalbinėti. Bet nepaisant jų tokio „pasidarbavimo", reikia pasakyti, kad žmonių susirinko nepaprastai daug. Na, o gal draudžiamas daiktas malonesnis?"

Žmonių daug grupelėmis po giraitę išsisklaidę, kalbasi, susėdę apie stalus valgo, geria; daug yra pristojusių prie didelio stalo, kur parduodami gėrymai bei užkandžiai. Atrodo, kad tai yra tikra lietuvių sueiga. Mergaitės ir tuli vyrai sutinka pribunančius į giraitę, prisega jiems ženklelius ir renka aukas. Sueinu p. J. D. Taunį, apskričio pirmininką ir klausiu, kokiu tikslu tie ženkleliai yra pardavinėjami, p. Taunis sako: „brolyti, jeigu bus kiek pelno, tai pusė jo eis Lietuvos našlaičiams." „Puiku", sakau, „tai geras užmanymas ir vertas parėmimo."

Apie antrą valandą, visai nesitikint pasigirdo triubos balsas, kuris kaip vėliau sužinojau, buvo ženklu, kad minia rinktųsi į tam tikrą vietą. Diktokai miniai susirinkus, p. Taunis, apskričio pirmininkas, su atatinkama įžangine kalba, atidaro programą, pirmiausiai perstatydamas orkestrą, kuri porą šmotelių labai puikiai sugrojo. Toliau dainuoja p. A. Staniškis iš Shenandoah. Jo dainelės „Tykiai, Tykiai Nemunėlis teka" ir „Laivynė", atsižvelgiant į aplinkybes, prie kurių reikėjo dainuoti, išėjo gana gerai. Po tam pora mergaičių iš Shenandoah, taipgi apie tiek rodos iš Minersville, padainavo, padeklemavo ir tt. Dainelės ir deklemacijos nusisekė gerai. Gaila, kad aš negaliu paminėti tų mergaičių vardų, nes neteko sužinoti, o tas gal butų paskatinimu mųs jaunų darbininkių prie uolesnio darbo ateity. Jų tėveliams ir joms pačioms už dalyvavimą musų viešame gyvenime priguli didelis ačiu! Sulyg programo, perstatoma pakalbėti SLA. Prezidentas, S. Gegužis. Gerb. Gegužis nėra oratorius, bet kalba vidutiniškai ir jo kalbos galima pasiklausyti. Su neilga savo kalba, jisai puikiai SLA. reikalus nušvietė ir kvietė visus prie jo atstovaujamos organizacijos dėtis. Jo žodžius palydėjo gausųs delnų plojimai. Po tam dar buvo deklemuojama ir tos pačios orkestros grojama.

Baigiant programą, p. Taunis dėkoja susirinkusiems už prielankumą ir jau kviečia, kad dalyvautų kitame apskričio išvažiavime, kuris įvyks ateinančią vasarą, kartu pabrieždamas, jog šitos dienos programas jau užsibaigė.

Vos p. Taunis spėjo pabaigti, kai kaž-koks vyrukas su juodais plaukais, su navatnesniu už kitų kaklaraikščiu, su kai žarijomis degančiomis akimis, strakt ir užšoko ant estrados ir jau pradėjo „spyčių"; aš prisiartinau prie estrados, kad galėčiau viską girdėti ir matyti. Bet vos tas vyrukas spėjo ištarti porą žodžių, kai tuojau užšoko ant estrados ir p. Gegužis, ir sako tam vyrukui: „Brolau, pirmininkas pranešė, kad programas užbaigtas ir Tamstai kalbėti čionai nevalia, nes šią vietą šiandie mes turim ir už ją atsakom, todel nedaryk betvarkės ir eik sau". Aplinkui stovėjo keletas to vyruko draugų, kurie pradėjo rėkti: „Lai kalba, lai kalba". Tačiau p. Gegužis, kuris matyt yra nepaprastai rimto budo žmogus, be jokio įsikarščiavimo pareiškė: „Šitą vietą Tamsta apleisk, nes jei nepaklausysi, tai aš busiu priverstas ieškoti budų, su kuriais visvien Tamstą iš čionai prašalinsiu ir užbaigtas dalykas". Vyrukas ir jo draugai, pamatė, kad jų nepaklausymas gali išeiti jiems patiems ant blogo, tai skaičiuje apie 15-kos nubimbino į kitą pusę kalnelio. Ką jie ten veikė, negaliu pasakyti, nes pas juos nesilankiau.

Žiurint į tą incidentą iš šalies, reikia duoti kredito p. Gegužiui už jo rimtumą ir šaltą užsilaikymą, nes jei ne tas, tai sunku pasakyti kas ten butų nutikę. Buvo matyti daug vyrų kumščias begniaužant...

Tą visą nemalonumą padarė lietuviški komunistėliai. Mat čionai buvo susirinkusi didelė žmonių minia, tai jie manė, kad pastatys savo „kalbėtoją", kuris savo tulžį išlies ant jam nepatinkamų asmenų ir skleis savo propagandą. Gerai, kad nenusisekė. Šitas atsitikimas aiškiai vaizduoja, kiek pas tuos žmonelius randasi doros, geros valios ir pagaliaus proto. Tik įsivaizdinkit, vienas žmogus dirbs, dės pastangų ir ką nors sukurs, o antras ateis ir pirmojo vietą užėmęs viską draskys. Kas-gi prie to dasileis... Rimtai žiurint į tokį musų bolševikų pasielgimą, tai ištikro gaila darosi prisiminus, kad iš prigimties jie yra lietuviai. Atleiskit už išsitarimą, gerbiami skaitytojai, tačiau jau nė dagloji nedrįstų taip pasielgti kai pasielgė lietuviški bolševikai, minėtame išvažiavime. Bet ateis valanda, kuomet tikri lietuviai turės apsižiurėti su kuom draugauja. SLA. nariai neturėtų leisti įvairiems „pranašams" kiršinti ir sėti neapykantos sėklą jų organizacijos narių tarpe.

Išskirus tą nemalonų incidentą, išsinešiau gan malonaus įspudžio iš minėto išvažiavimo. Visur buvo pavyzdinga tvarka, ypatingai pas Mahanoy City kuopos stalą, kur buvo pardavinėjami užkandžiai ir gėrymai. Tos kuopos nariai yra ištikro verti pagarbos.

Linkėtina, kad pirmo SLA. apskričio išvažiavimai butų laikomi kas vasarą ir kad juos lankytų dideliausios minios.

Dalyvis.

IŠ SLA. DEŠIMTO APSKRIČIO BUVUSIO PIKNIKO.

Liepos 8 d. įvyko 10-to apskričio piknikas. Piknikas buvo naujoje vietoje ir nors daugumui sunku buvo surasti, vienok svečių privažiavo į pora šimtų. Žaliuojančiame miškely prie Berrville kelio, tarpe Racine ir Kenosha, susirinkę svečiai iš keturių kolonijų linksminos visą laiką įvairiais budais: šokta, dainuota, žaista iki temstant. Užbaigus linksmintis, paspaudę vieni antriems dešinėmis ir padėkoję rengėjams už vaišes, traukė namų link, pilnai patenkinti bei šipsančiais veidais.

SLA. dešimtam apskričiui financinė pasekmė gera. Viso įplaukė $193.99c. Atmokėjus rengimo iškaščius $123.97c., pelno liko $70.02c.

Pikniko rengimo komisija jaučia pilnai atlikus jai paskirtą užduotį, kuri busiančiam apskričio suvažiavime, rugsėjo 16 d., raportą išduos ne tuščią.

Apskritys yra išrinkęs dar dvi komisijas, butent: Agitacijos komisiją. Jos uždavinys yra svarbus. Jį beabejo raportuodama busiančiam suvažiavime praneš, kad va ten ir ten sutverta naujos kuopos. Kaip mums bus linksma tokia naujiena išgirsti iš gerbiamos Agitacijos Komisijos. Tikėtis tam pamatas tvirtas, nes kiek teko girdėti Agitacijos Komisija veikia. Taipgi išrinkta komisija parašyti įstatus dešimtam apskričiui. Čion naturališkas reikalas ir visiems suprantamas, kad norint namus statyti, reikia nutiesti geras ir stiprus pamatas, o tai padarius ir pats namas tvirtai stovės. SLA. 10-tam apskričiui paskirta komisija kaip tik ir padės tvirtus įstatus. Tad ir sakau 10-to apskričio buvo paskirta trys komisijos; visų po truputį darbuotasi. Bet nežinia kuriai teks garbės vainikėlis?

Didvyriais rodėmės laike pikniko, traukiant virvę. Vasara baigiasi, piknikų šįmet 10-tas apskritys neruoš, tad dabar kitokia proga: lenktynėse nemažesniais didvyriais pasirodyti veikime SLA. 10-to apskričio labui ir visai SLA. organizacijai. Kas kuom galim ir prie darbo vyručiai!

M. Kasparaitis.

NEKROLOGAI.

A. † A. Jonas Grabauskas.

Žodis nekrologas yra tai paprastas daiktas musų garbingoje organizacijoje. Bet kuomet pamatai nekrologe vardą tų ypatų, kurios turi didelės pagarbos vardą, negali praleisti nepadaręs patėmijimo.

Štai pasirodo musų organe „Tėvynėje" vardas Jono Grabausko, trumpai jo moteries aprašytas.

Buvo tai vienas iš SLA. buda votojų, sakau budavotojų, nes budavojo ir jau išbudavojo iki desėtkų tukstančių narių ir pusės miliono dol., kuomet užmerkė savo akis.

J. Grabauskas buvo mokinys Dr. V. Kudirkos, ką yra daugelį kartų pasakojęs man apie daktarą, kuris buvo ir aušrininkas tuose laikuose, nes „Aušrai" ir „Varpui" einant J. Grabauskas apleido Lietuvą.

Atvykęs Amerikon, J. Grabauskas apsigyveno Wilkes-Barre, Pa. Prieš SLA. skilimą. Buvo organizatorium 35 kp. ir jos pirmininku vėliau, per daug metų. Velionis daug veikė draugijose Algirdo ir Vytauto, TMD. ir suorganizavo 9 kp. Liet. Soc. Sąjungos.

Jonas Grabauskas buvo teisingas žmogus ir permatė daug dalykų greičiau už kitus, kas buvo ant naudos draugijai. Jonas Grabauskas ir mane prie SLA. prirašė, ką laikau sau labai didele garbe, nes tai SLA. veteranas Grabauskas buvo ir daleido man pastoti nariu šios garbingos organizacijos.

Jonas Grabauskas buvo apšviestas žmogus ir mylėjo tokius pat žmones.

Pribuvus į Wilkes-Barre, Pa. man ir nenuvėjus į bažnyčią pirmą šventadienį, žmonės netik nelaikė manęs ant kvatieros (burdo), bet atsisakė duoti piniginę pašalpą. Tuomet radau prieglaudą pas J. Grabauską ir prabuvau tenai tulą laiką kaipo įnamis ir buvau gerbiamas.

Velionis supažindino mane su rimtesniais lietuviais, „Vienybės Lietuvninkų" štabo nariais: Širvydu, Želviene, Dr. Matulaičiu ir daugeliu kitų.

Ligos pagautas, J. Grabauskas tulą laiką sirgo Wilkes-Barre ir pagijęs buvo daktarų patartas važiuot dirbt kur nors į dirbtuvę, ką jis ir padarė. Grabauskui išvažiavus, netekome vieno iš veikėjų S. L. A. 35 kuopoje.

Joną Grabauską žino visi senesnieji draugai.

Linkiu jam amžinybės atsilsio.

Jonas J. Nienius.

A. † A. Jonas Mažeikis.

Liepos 4 d., antrą valandą po pietų, patiko baisi nelaimė Joną Mažeikį, SLA. 95 kp. narį. Nelaimingas draugas buvo atvažiavęs atlankyti savo brolį, Petrą Mažeikį. Po pasisvečiavimui Jonas grįžo namo į Shamon, Pa., kurs dirbo ant No. 2-tro. Einant iš Coal Centre į Rosko Pa. gelžkeliu, jį pagavo traukinys ir užmušė ant vietos.

Nelaimingas draugas į SLA. įstojo rugp. 5 d., 1917 m., turėdamas 38 metus amžiaus, kurs prigulėjo į pirmą laipsnį abiejų skyrių. Velionis prigulėjo ir prie L. L. draugystės, Charlaroy, Pa. Jonas Mažeikis paėjo iš Vitagalos kaimo, Tauragės apskričio.

Velionis paliko vieną seserį Lietuvoj ir du broliu, Petrą ir Izidorių, Amerikoj. Izidorius gyvena Illinojaus valst., o Petras Daisy Town, Pa. Jono Mažeikio laidotuvėse dalyvavo abu du broliai ir keletas giminių, taipgi pribuvo ir iš L. L. draugystės Charleroy, Pa. 6 grabnešiai ir labai puikių gėlių vainiką prisiuntė. SLA. 95 kp. irgi neapleido savo nelaimingo draugo, nusiųdama 6 grabnešius, iš ko pasidarė 12 grabnešių, iš kurių tik kuopos nariai dalyvavo prie grabo.

Laidotuvės atsibuvo 7 d. liepos su bažnytinėmis apeigomis. Velionio kunas palaidotas ant Švento Tamošiaus Kalvarijos kapinių, kur brolis Petras nupirko lotą.

Lai buna mųs nelaimingam draugui lengva šios šalies žemelė, o abiem draugijom už gerą patarnavimą širdingas ačiu!

Draugas.

PROTOKOLAS

SLA. 12-to apskričio 8-to suvažiavimo, įvykusio 20 d. gegužės, 1923 m., K. Paleikio svetainėj, Zeigler, Ill.

SLA. 12-to apskričio pirmininkas F. K. Skužinskas atidarė suvažiavimą 11 val. ryte.

1. Pirmininkas paskyrė komisiją del peržiurėjimo mandatų: K. Bražeiką, J. Gelgaudą ir K. Kubilių.

2. Kol komisija peržiuri mandatus, pirmininkas perstato pakalbėti Drg. M. Pukį ir J. Tilindį.

3. Mandatų komisija raportuoja, kad delegatų dalyvauja sekančiai:

102 kp., Weaver, Ill. — P. Jonaitis.

161 kp., Christopher, Ill. — Grigaitis ir V. Leponis

181 kp., Herrin, Ill. — F. K. Skužinskas ir J. Gelgaudas.

188 kp., Royalton, Ill. — M. Šilis ir M. Griška.

279 kp., Sesser, Ill. — K. Naces, A. Šimaitis ir A. Paredinis.

282 kp., Freemenspur, Ill. — S. Judsnukis.

308 kp., Zeigler, Ill. — J. Bernotas, S. Radžiunas, M. Pukis, A. Novas, V. Bielskis, A. Ilgunas, V. Kisielius, J. A. Oksas, K. Brazeika ir E. Tilindienė.

191 kp., West Frankfort, Ill. — K. Kubilius, V. Rugienius ir O. Draugunienė. Viso dalyvavo 21.

4. Rinkimas suvažiavimo pirmininko; nominuota J. Tilindis, M. Pukis ir F. K. Skužinskas; balsuojant balsų gavo sekančiai: F. K. Skužinskas 13, M.

Pukis 9, J. Tilindis 3; pirmininku išrinktas F. K. Skužinskas, pagelbininku M. Pukis, raštininku J. Ukanis.

Rezoliucijų komisijon išrinkta: A. Ilgunas, J. Tilindis ir V. Kisielius.

Suteiktas sprendžiamas balsas apskričio valdybai: J. Ukaniui, S. V. Parediniui, J. Tilindžiui ir L. Lastankai. Viso dalyvavo su sprendžiamu balsu 28 ypatos. Svečiai atsilankė vietinės kuopos narių 6, kuriems suteikta patariamas balsas.

5. Skaitytas protokolas 7-to suvažiavimo, kuris vienbalsiai priimtas.

6. Apskričio valdybos raportai išduoti ir vienbalsiai priimti.

7. Kuopų delegatų raportai sekanti: 191 kp. raporte pasirodė, kad kuopa stovi gerame stovy, kuri narių turi 100 vyrų ir 30 moterų — viso 130; 181 kp. biskį nusilpusi delei narių ypatiškumo, kuri narių turi 14 vyrų ir 12 moterų — viso 26; 102 kuopa gana gerai laikosi, tik kuopa sumažėjusi delei bedarbės, nerių turi 13 vyrų 1 moterį — viso 14; 297 kuopos veikimo visai nėra, nes narių turi 6 vyrus ir 2 moteris — viso 8; 161 kuopos dalykai gerai stovi, nes narių turi 24 vyrus ir 4 moteris — viso 28; 188 kuopos veikimas visai geras, nes narių turi 28 vyrus ir 4 m. — viso 32; 279 kuopos veikimas vedamas geriausiai, nes daugiausiai paaukavę aukų visokiems darbininkiškiems reikalams, kuri narių turi 20 vyrų ir 10 moterų — viso 30; 308 kp. geriausiai stovi iš viso apskričio, nes ji daugiausiai nuveikusi labdaringų darbų.

8. Rezoliucijų ir įnešimų komisija skaito raportus. Iš raportų pasirodo, kad dauguma kuopų reikalauja duoti papeikimo žodį org. „Tėvynės" redaktoriui už vedimą organo partyviškoj pusėj ir šmeižimą kitų darbininkiškų laikraščių ir už spausdinimą visokių neteisingų apgarsinimų, kurie kenkia mums patiems darbininkams. 308 kuopos rezoliucijos perskaitytos ir vienbalsiai priimtos. (Jei suvažiavimas randa galimu išnešti papeikimą „Tėvynės" redaktoriui už talpinimą „Tėvynėje" paskelbimų, tai kodel negalėjo išnešti jam papeikimo, padėkim, kad ir užtai, kad Rusijoj milionai žmonių badauja ir tukstančiai badu miršta, o tuo patim laiku Rusijos valdžia tukstančius tonų javų užsienin eksportuoja? Juk „Tėvynės" redaktorius tiek tėra kaltas už telpančius „Tėvynėje" apskelbimus, kiek jis yra kaltas už Rusijos suirimą. „T." red.).

Nutarimai:

9. Nutarta, kad SLA. 12-tas apskritis prisidėtų prie apskričio sąjungos, kaip tai A. L. D. L. D., M. P. S. ir A. D. P. delei geresnio veikimo, ypač rengimo prakalbų, nes tas darbas pavesta apskričio valdybai.

10. Nutarta rengti apskričio pikniką Keade Park, Zeigler, Ill. Pikniko rengimui komisijon išrinkta L. Lastauskas, J. Ukanis ir M. Pukis.

11. Nutarta, kad kuopos daugiausiai rupintusi finansiškai kaslink siuntimo atstovų į ateinantį SLA. Seimą.

12. Nutarta, kad kuopos reikalautų iš Centro naujų konstitucijų, kurias paruošė pereitas Seimas.

13. Nutarta, kad butų apmokama bilos apskričio viršininkams, kurios yra sekamos: F. K. Skužinskui $4.50, J. Ukaniui $2.10, S. V. Parediniui 82cent., J. Tilindžiui 81 cent.; viso išmokėta $8.23.

14. Užtvirtinta nauja apskričio valdyba sekama: pirmininkas — F. Šaučiulis, vice-pirmininkas — J. Tilindis, raštininkas — J. Bernotas, iždininkas — S. V. Paredinis, organizatorius — J. Ukanis.

Bet kuomet prieita prie užtvirtinimo valdybos pasirodė, kad J. Bernotas rezignuoja iš raštininko, tai vietai likos užtvirtintas gavęs daugiau balsų ant raštininko Leonas Jonikas, kurį suvažiavimas ir užtvirtino.

15. Nominuotos vietos ateinančiam apskričio suvažiavimui: West Frankfort, Ill., Zeigler, Il. ir Herrin, Ill.

Visuotinas balsavimas bus apskričio kuopų referandumu.

16. Nutarta parinkti aukų per susirinkusius atstovus. Geros valios draugai suaukavo del L. P. K. Fondo $12.50.

17. Apskričio atskaita nuo spalio 15 d. 1922 iki gegužio 20 d. 1923 m.

Įplaukų buvo	$163.46
Išlaidų per tą laiką	$105.52
Kasoj lieka viso	57.94

18. Suvažiavimas uždaryta 4 val. po pietų.

F. K. Skužinskas,
suvažiavimo pirmininkas,
J. Ukanis,
raštininkas.

SLA. 12-to apskričio naujos valdybos adrisai: F. Šaučiulis — pirm., 304 E. 6-th Street, West Frankfort, Ill., J. Tilindis — vice-pirm., Zeigler, Ill., L. Jonikas —rašt., P. O. Box 1023, Zeigler, Ill., J. Ukanis — org., P. O. Box 893, Zeigler, Ill., S. P. Parednis — ižd., P. O. Box 924, Zeigler, Ill.

Todel su visokiais reikalais malonėkite kreiptis nauju sekretoriaus adrisu: L. Jonikas, P. O. Box 1023, Zeigler, Ill.

Rezoliucija delei apgavingų skelbimų.

Kadangi visoki meklioriai po priedanga Tėvynės meilės buvo suorganizavę ir dar organizuoja visokias bendroves ir kompanijas, neva del Lietuvos atstatymo, bet tikrenybėj tik sau pasipinigavimo tikslu, nes tų bendrovių jau daugelis subankrutino, nunešdamos darbininkams sunkiai uždirbtus centus, ir

Kadangi „Tėvynės" administracija priima tokių popierinių bendrovių ir kitų suktų biznių skelbimus, tuomi prisideda prie apgavimo skaitytojų ir SLA. narių, todel

Mes reikalaujam, kad toki suktųs bizniai ar tai butų bendrovės, ar asmeniniai skelbimai, nebutų garsinami musų organe „Tėvynėj". Mes nenorime, kad delei vieno kito dolerio šimtai žmonių nukentėtų, patikėdami tokiems apgavingiems skelbimams. Mes norime, kad musų organas butų švarus pakraipoj ir švarus skelbimuose, be jokių suktybių.

Rezoliucijų komisija:
A. Ilgunas,
J. Tilindis,
V. Kisielius.

Administracijos pastaba. Keista, kad SLA. 12-to apskričio suvažiavimas reikalauja iš „Tėvynės" administracijos to, kas yra daroma ir išneša papeikimą už nepapildytus prasižengimus. „Tėvynėje" apgavingi apskelbimai nėra talpinami, o jei 12-to apskričio suvažiavimas tokius mato, tai reikėjo juos įvardinti. Ką nors kaltinti ir peikti be jokių įrodymų yra begalo nerimta ir nelogiška.

Rezoliucija del organo pakraipos.

Kadangi SLA. organas „Tėvynė" yra vedamas tautiškai buržuazinėj dvasioj, nes kiekviename numeryje šmeižiama kitos srovės, ypatingai darbininkų srovė, o keliama į padanges konservatyvė tautininkų srovė, kuri remia dabartinę išnaudojimo tvarką čia ir Lietuvoje;

Kadangi „Tėvynės" redaktorius žodžiais ir raštais remia Lietuvos buožių valdžią, kuri nuožmiausiu budu vergia, kankina ir žudo Lietuvos darbininkus, bežemius ir mažažemius, o visokiais budais niekina Lietuvos darbininkų partijas ir į Seimą atstovus, kurie gina darbininkų reikalus, mes reikalaujame, kad „Tėvynės" redaktorius nustotų pataikavęs vienai partyviškai ir dar buržuazinei tautininkų srovei ir daugiaus kreiptų domės į darbininkų reikalus, kaip čia, taip ir Lietuvoje, nes Susivienijimą išimtinai sudaro vien darbininkai, tai ir organas turi but vedamas darbininkiškoj dvasioj.

Rezoliucijų komisija:
A. Ilgunas,
J. Tilindis,
V. Kisielius.

Redakcijos pastaba. Reikia stebėtis, kad visame 12-to apskričio suvažiavime nebuvo nė vieno žmogaus, kuris pajėgtų logiškai protauti ir suvažiavimui nurodyti, kad norint ką nors apkaltinti reikalinga duoti įrodymai. Kabinėtis-gi prie „Tėvynės" redaktoriaus vien tuščiais šauksmais, kaip kad daro šis suvažiavimas, neduodant jokių įrodymų, yra begalo nerimta, neiogiška ir nesąžininga.

Suvažiavimas ir savo tarime (žiurėk tarimą 8) ir šioje rezoliucijoj kaltina „Tėvynės" redaktorių už šmeižimą darbininkiškų laikraščių, šmeižimą kitų srovių, kėlimą į padanges konservatyvės tautininkų srovės, rėmimą žodžiais ir raštais Lietuvos „buožių" valdžios ir pagaliau reikalauja nustoti pataikavus „partyviškai ir dar buržuazinei tautininkų srovei" ir organą vesti „darbininkiškoj dvasioj". Vienok suvažiavimas nė puse žodelio neprasitaria, nė vienos citatos nepareiškia, net nė vieno straipsnio ant galvio nepasako kur ir kada tokius „baisius zbitkus" tas nenaudėlis „Tėvynės" redaktorius iškrėtė SLA. organe. Vyrai, šituo keliu eidami netoli keliausite, nežiurint kaip garsiai šukauti jųs mokate. Kiekvienas sąžiningas ir teisybę mylintis žmogus pasakys, kad 12-to apskričio suvažiavimas, vien tuščiais šauksmais besivaduodamas, bereikalingai apšmeižė savo organo redaktorių.

Pagaliau, šis 12-to apskričio suvažiavimas neturi nė mažiausios teisės kam nors prikaišioti partyviškumą, nes pats visą apskritį įkišo jungan grynai partijinių organizacijų ir net aukas rinko į partijos politinį fondą (žiurėk tarimus 9 ir 16). Tik tas žmogus gali kitus kaltinti partyviškume, kuris pats griežtai priešinasi nešimui grynai partijinių reikalų į SLA. organizacijos ribas. Dabar-gi patys nė žingsnio nežengia S. L. A. reikaluose, kad visų pirma nepasitarnavus savo partijai ir tuo patim kartu be jokių faktų ir įrodymų šaukia, kad kiti tai daro. Lygiai kai tas vagis bėgdamas šaukia: „Laikykite vagį!"

Kaslink reikalavimo SLA. organą vesti „darbininkiškoj dvasioj", tai vyručiai jųs tokios „dvasios", kokios norite, SLA. organe niekuomet neįpusite! Kiekvienas gerai supranta, kad jums tik tuomet SLA. organas ir Centras butų „darbininkiškos dvasios", jei eitų jusų numintu taku, t. y. kuomet ir S. L. A. organas ir visas Centras butų pakišta po jusų partijos diktatura. Vienok jųs turite atsiminti, kad netik jųs vieni prigulite SLA. Nors šią organizaciją tikrai sudaro beveik išimtinai vieni darbo žmonės, tačiau didelė didžiuma SLA. narių kai kartas priešinga tai jusų „darbininkiškai dvasiai". Pagaliau, ir SLA. organo redaktorius, ir Pildomoji Taryba yra verčiami organizacijos reikalus vesti sulig Jung. Valst. valdžios nurodymų, sulig SLA. įstatų ir Seimų nutarimų. Todel ir negalima SLA. organe tokios „darbininkiškos dvasios" reikšti, kokią jus reiškiate savo partijos organuose. Ant galo, dar nė SLA. įstatai, nė Seimų nutarimai, nė Jung. Valst. įstatymai mažumoms diktaturos nepripažino, todel ir SLA. organe mažumos diktatura negali viešpatauti. SLA. organas darbininkų reikalais rupinasi ant tiek, kiek jam labiausiai galima ir prieinama.

ATSAKYMAS J. V. MIKELAIČIUI.

Patėmijęs straipsnį „Tėvynės" num. 25 po antgalviu „Kas Kabinėjasi?" atradau šį žmogų begėdiškai bemeluojant apie SLA. 57-tos kp. darbuotę ir ma no ypatą. Jeigu visa tatai butų tilpę „Laisvėje", tai nei domės nekreipčiau. Bet kad „Tėvynėje" toki šmeižtai ir melagystės patilpo, todel matau reikalo į tai atsakyti.

„Draugas" J. V. Mikelaitis ne gali ir negalės užginčyti to fakto, kad Mizarų Antanas nemeluoja kaslink p. Mikelaičio ir jo draugų kuopos politikavimo susirinkimuose ir parengimuose, nes tą patvirtins du trečdaliai SLA. 57-tos kp. narių. Juk niekeno ne paslaptis, kad mes turime tokių narių, kaip J. V. Mikelaitis ir jo draugai, kuriems nerupi SLA. labas, bet jiems kvepia vien Rusijos „rojus". Ištikrųjų reikia stebėtis „draugo" J. V. Mikelaičio drąsa, kad jis randa galimu pareikšti, jog jis ir jo draugai rupinasi SLA. gerove. Ar čia senai pats p. Mik. sakydavo, kad SLA. yra „buržujų, o ne darbininkų organiųacija" ir todel prie jos neverta „susipratusiam" darbininkui prigulėti. Aš turiu pasakyti: nors jųs, vyručiai, lupomis ir „rupinatės" SLA. gerove, bet širdžia graužiat organizaciją, kaip kirminas medį, nes tas aiškiai matosi kiekvienam iš jusų darbų. „Visados galima pastebėti vilką avies kailyje", senas priežodis sako.

Taip-gi tas žmogelis begėdiškai meluoja, kad buk Ed. Bukaveckas esąs nuskriaudęs S. L. A. 57-tą kp. ant $32.26. Man norisi paklausti, iš kur tamstėle ištraukiai tą žinią? Ed. Bukaveckas kolei kas nėra nuskriaudęs nė vienu centu kuopos. Jis tik yra skolingas 57-tai kp. tam tikrą sumą pinigų; pasakyti kiek, negaliu, nes jis yra grąžinęs kiek visai nesenai. Jeigu jau skolą pradėsim skaityti skriauda, tai, beabe jonės, ir J. V. Mikelaitis yra skriaudikas.

Kaslink Al. Stankuno, tai nežinau ką darys SLA. 57-tos kp. nariai, nes dar nėra padarytas tarimas, ką darys su jo skola. Ir žmogų vadinti skiaudiku, kolei skriaudos nėra padaręs, tai yra labai negražu ir net nežmoniška. SLA. 57-ta kp. turi nuo Al. Stankuno raštiškus pasižadėjimus, kad jis atsiteis su kuopa.

J. V. Mikelaitis ir vakarienės klausime apsilenkia su teisybe. SLA. 57-tos kp. Komitetas buvo nutaręs, kad visiems programe dalyvaujantiems tikietai bus duodami dykai. Tad K. Budinavičia buvo išrinktas prie programo ir tikietų. Jis išdalino ir pasakė kiek tikietų išdavė, bet negalėjo pasakyti kam, nes jis nebuvo susirašęs. Susirinkimas rinko komisiją ne tikietams žiurėti, bet sužinoti kam tikietai buvo duoti. Ir čia pasirodo, kad J. V. Mikelaitis girdėjo skambinant, bet nežino kurioj bažnyčioj.

Ant galo jis sako: „Ketvirtas tai buvęs raštininkas A. T. Jasaitis". Atsiprašau J. V. Mikelaičio, aš ir dabar esu raštininku. Jeigu bučiau toks negeras, kaip jis ir jo draugai mane perstato, tai 57-tos kp. nariai ne butų rinkę. Nors Rusijos bernai ir bando mano vardą apjuodyti, bet aš iš kalno pasakau, kad nieko nebus vyručiai! Kaslink knygų sako: „Platino knygas per du metu, o atskaitos neišdavė". Stačiai pasakau, kad esi melagius! Aš ne esu buvęs du metu knygų biznio vedėju. Kam reikia meluot, jeigu teisybės nežinai? Ko pats nežinai, tai pasiklausk to, kas žino ir tik po tam į laikraštį rašyk. Mano atskaitos buvo išduotos ir yra laiku užrekorduotos. Jeigu J. V. Mikelaičiui rupi sužinoti teisybę, tai patariu jam pastudijuoti SLA. 57-tos kp. protokolų knygą, iš kurios dažinosi teisybę. Vėl nežino ką rašo: „Bet šis šiaip-taip atsiteisė su kuopa". Ir dar kartą esu priverstas pasakyti, kad esi didžiausis melagius! Prirodyk nors vieną vėlesnį atsiteisimą! Apleidau vietą ir atsiteisiau taip, kaip ir visi viršininkai vietas apleisdami padaro. O ką Rusijos bernai norėjo įkasti, tai viso atsikando į teisybės lapą, ką ir pats labai gerai žinai. Gaila man, kad Rusijos šalininkai visi be teisybės budami, nori kitus padaryti neteisingais.

Antanas T. Jasaitis,
SLA. 57-tos kp. II fin. rašt.

NEVYKĘS PASITEISINIMAS.

„Tėvynės" num. 27 p. P. Jurkonis labai nevykusiai mėgina pateisinti savo žygius (paskelbimą) kaslink prirašinėjimo naujų narių prie SLA. ir visų kraštų Amerikos per laiškus. Ir jis daugiausiai savo pasiteisinimą mėgina „įrodyti" kitų apkaltinimais.

P-as Jurkonis savo pasiteisinimą remia tuomi, kad jis pirm paskelbiant „savo tikslą", norint ir žinojęs kaip naujus narius reikia prirašyti prie SLA., bet rašęs pas SLA. Centro sekretorę užklausimą: ar bus galima prirašinėti naujus narius per laiškus ir gavęs atsakymą, kad „organizatorius gali prikalbinėt narius per laiškus arba per savo apgarsinimus", ir kad „Centras prieš tai nieko neturės".

Taigi dabar pažiurėkime į tai, kas aukščiaus pasakyta, kokią tas turi reikšmę. Kuomet pasakyta „per laiškus" arba „apgarsinimus", tad ar tai čia jau nėra rubežiaus? Laiškais ir apgarsinimais juk galima kal bint naujus narius prie SLA. ir savo vietos apylinkėje arba savo mieste. Ir tas nebus priešinga SLA. įstatams. Bet p. Jurkoniui matomai tame nėra rubežiaus. Ir jis, save teisindamas, sako, kad kaipo Konkurso vajui tokis budas prikalbinėjimo narių „nebuvo visai blogas". Čia matomai ir pats p. Jurkonis negali to užginčyti, kad jo paskelbtasis budas buvo geras. Bet jis buvo tik „ne visai blogas"... Toliaus sako, kad norint prirašyt narių reikia „visokių priemonių stvertis". Ir jis tai darė su savo apgarsinimu. O darė delto, kad ant pirmo puslapio SLA. konstitucija sako: „Suvienyti į brolišką sąryšį visus abiejų lyčių doro pasivedimo vertus garbės lietuvius neatsižvelgiant į jų tikėjimiškas ar politiškas pažiuras."

Taigi dabar pažiurėkime ar ištikrųjų p. Jurkoniui rupi suvienyti lietuvius be skirtumo partijų ir tikėjimo pažvalgų, kaip SLA. konstitucija sako ir kad kalbinėjant naujus narius nedarytų niekas užmetimo, kad jis (Jurkonis) SLA. giria del savo naudos, tad atsižvelgiant į tai kas viršui paminėta, kodel p. Jurkonis nepaskelbė „visuomenės domei", kad jis Konkurse savo laimėtą dovaną paskiria tikslui, kuriam visokių partijų ir pažvalgų žmonės pritaria? Sakysime labdarybės tikslui. Gi dabar jis vienaip kalba o kitaip daro: jis savo dovaną dabar paskyrė kaip tik į grynai partyvį fondą A. D. P. L. S. kontroliuojamą, kuriam šiandien mažai kas pritaria.

Pagaliaus reikia pasakyti, kad kas kam labiausiai rupi, tas apie tai visuomet ir kalba. Taip yra ir su p. Jurkoniu: jis kartoja tą patį (turbut neturėdamas geresnių prirodymų) kaip ir kiti jo draugai apie A. D. P. narių nepriėmimą prie S. L. A., ko niekeno niekur nebuvo minėta apie tai ir ko p. Jurkonis negali prirodyt. O kuomet to negali prirodyt, tai tas lieka vien tuščia pasaka.

P. A. Deltuva.

Kuopu Susirinkimai

Inkerman, Pa. SLA. 79 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, 12 d. rugpiučio, 2 val. po pietų, 14 Wood St. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti savo mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 79 kuopos.

P. Tamašiunas.

Greenfield, Mass. SLA. 297 kuopos susirinkimas įvyks 12 dieną rugpiučio, 2 val. po pietų, pas A. Tamulį, 19 Elm St. Visi nariai skatlingai susirinkite, nes turime daug svarbių reikalų apsvarstymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 297 kuopos.

S. J. Kazlauskas.

TAI YRA BAISU!
Kaip Gali Kesti Taip Žiaurius Skausmus Sanariuose
MEŠKOS BALSAMAS
(Bear Balsam)
Tuojaus prašalins visus dieglius ir SKAUSMUS SANARIUOSE, kaip tik pradėsi vartoti tą visų linimentų karalių-Meškos Balsamą.
Jeigu negausi tuos vaistus pas vietinį aptiekorių arba pardavėją, pristųsk mums 35c. ir 5c. už pasiuntimą, mes tuojaus išsiųsime buteliuką Balsamo.
The CENTRAL DRUG STORE, Ltd.,
24 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

F. ŽIVATAS
Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimei atsitikus.
Ofiso Adresas:
1823 N. MAIN AVE.,
SCRANTON. PA.

NORTH GERMAN LLOYD
Savaitiniai išplaukimai į LIETUVA
New York — Bremen
ant puikaus naujo laivo „COLUMBUS".
Vokietijos didžiausias laivas ir pirmos kliasos laivai su kajutoms. Didžiai pagerinti trečios kliasos parankumai. Smagios, uždarytos kajutos su 2 ir 4 lovoms.
Del tikietų kreipkitės prie bile agento arba
North German Lloyd.
14-16 Pearl st., New York

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.
Kaipo balai atatinkamas ir kartus tonikas — imk
Severa's
Balzol
(pirmiaus Gyvasties Balzamas).
Rekomenduojamas
virškinimui, iprastai užkietėjimui ir nupuolusiai kuno padėčiai.
Kaina 50 ir 85 centai.
Klauskite pas aptiekoriaus.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJU ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York City.
Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa.
Iždo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Iždo Glob. — K. Varašius, c/o All Nations Deposit Bank, Pittsburgh, Pa.
Dr.-Kvot. — Dr. F. Matulaitis, 8709 Jos. Campan Ave., Detroit, Mich.

KONTROLĖS KOMISIJA:

B. Saloveičikas, 17 Dwight St., New Britain, Conn.
J. Stankevičius, 118 Grove St., Wilkes Barre, Pa.
A. M. Augunas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

APŠVIETOS KOMISIJA:

V. K. Račkauskas, 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
T. Dundulis, 2341 Charleston St., Chicago, Ill.
Pr. Bajoras, 130 Lenox Rd., Brooklyn, N. Y.

ĮSTATŲ KOMISIJA:

K. Gugis, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. Jurgelionis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišiutė, 253 Broadway, So. Boston, Mass.

FINANSŲ KOMISIJA:

A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.
M. W. Bush, 294 — 8-th Ave., New York, N. Y.
A. Ivaškevičius, 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. I. Bronušas, 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.
Dr. J. Jonikaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.
Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:

J. Bulota, 1816 So. 13-th St., Springfield, Ill.
J. K. Mažiukna, 1434 Sheffield St., N. S. Pittsburgh, Pa.
L. Savickas, 430 Leggett St., Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
P. Petraitienė, 143 State Road, Dowagiac, Mich.
E. Mačinskienė, 3418 Lowe Ave., Chicago, Ill.

SUSIVIENIJIMO STOVIO, SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA:

J. Katkauskas, 7711 Lockyear Ave., Cleveland, Ohio.
A. Apanaitis, 207 Moore St., Westville, Ill.
K. Skužinskas, 216 So. 17-th St., Herrin, Ill.

LIETUVIAI MOKSLEIVIAI AMERIKOJE.

(Tąsa nuo 3 pusl.)

noje šviesoje pastatyti, jeigu nuogų gyvenimo nuotikių baidysiesi? Čia juk nereikia slaptybių, bet viešo, atviro ir širdingo pasikalbėjimo. Ką aš ir darau.

Galų gale, bus neprošalį pasakius, kad gana daug yra žmonių, kurie baisiai moksleiviui pavydi. O norėdamas jų pavydą aikštėn išstumti, pasakyk jiems, kad vieton toliau mokslą ėjus, viską mesi ir eisi į dirbtuves dirbti. Žiurėk, žmogus tuoj persimaino, — linksmas, smagus, toks jau draugiškas, tarytum tikras angelas. Bet štai tik spėk tu jam pasakyti, kad jau už mėnesių mokslą baigsi ir žmoniškiau gyventi pradėsi, tai, matytumėt, žmogus tuoj persimaino, tik lupas kandžioja, tik raukosi, tik krai posi, — matai, kad tau ne draugas.

Šitokis nekurių žmonių link moksleivių atsinešimas, beabejo, ką nors savyje slepia. Žmogus nori, kad visi butų jam lygus, taigi tik tiek žinotų, kiek jis žino, tokį darbą dirbtų, kokį jis dirba, gamtos ir pasaulio kad daugiau nepažintų, kiek jis pažįsta.

Bet gerai. Yra žmonių, kurie tik darbą ir teatrą težino. Nori jiems įtikti, žinoma, daryk taip, kaip jie daro. O yra ir tokių, kurie tik girtauti ir kortoms lošti mėgsta. Na, o jeigu nori ir jiems įtikti, tai užmušk savo protą, ir pasinerk gėrime ir kortose. Bet juk yra ir tokių, kurie nieko daugiau nemato, kaip, sakysiu vieni, tik patriotizmą, kiti — religiją, kiti — bolševizmą, da kiti — socializmą. O jeigu nori šitokiems žmonėms įtikti, tai, suprantama, visai pamiršk, kad yra pasaulyje tokis daiktas, kaip mokslas, nes jie jo nepaiso. Buk aklas, arba 100% patriotas, jeigu nori tokiam patriotui įtikti. Buk aklas katalikas, jeigu nori katalikui įtikti. Buk aklas bolševikas, jeigu nori bolševikui įtikti. Buk aklas socialistas, jeigu nori socialistui įtikti. Taigi tik tu buk aklas, o tada jiems įtiksi.

Bet mokslas kaip tik yra toks daiktas, kad visokį aklumą žmogui visai iš galvos išguja, ir todel padaro žmogų liuosu protautoju. Ir todel kiekvieno mąslesnio ir skubresnio moksleivio pasaulėžvalga yra taip plati, kad jis su jokiu fanatiku sutikti anaiptol negali.

Žinoma, yra dar g mokytų žmonių ir sykiu baisių fanatikų. Bet tai jau jų ir aplinkybės yra visai kitokios, negu tada buvo, kada jie mokslą ėjo. Be to, jie šiandien jau daug dalykų pamiršę yra, todel ir mokslas toli gražu nėra jiems taip brangiu ir žavėjančiu, kaip pirmiau buvo.

Lai kiekvienas įsitėmija, kad kada žmogus mokiniesi ir nori gerai išmokti, tai yra taip išmokti, kad mokslas butų smagumas, — tada mokslas atrodo brangesniu už viską, ir štai kodel moksleivis, sakau geras moksleivis, *nenori nieko daugiau visuomenei duoti, kaip tą mokslą, kurį jis mokinasi.*

O tai paskutiniai mano žodžiai, kuriais aš noriu įrodyti, jog moksleivis ne tik mėgsta, myli, bet ir žino, jog pridera jam daugiausiai dirbti toj srityj, kurioj jis mokinasi.

Dabar, jeigu tik visuomenė norėtų ir moksleiviams progos duotų del jos dirbti, tai moksleiviai ir dirbtų. Tik, žinoma, darbas turėtų buti tokis, *kokį moksleiviai pasirenka,* o ne tokis, kokį jiems šiandien laikraščių redaktoriai ir šiaip jau šioki toki visuomenės veikėjai įbrukti nori.

Tai ir viskas.

LIETUVIAI AMERIKOJE

NEW YORK, N. Y.

Tautiškas Lietuvių Dailės Teatras.

Kaslink Tautiško Lietuvių Dailės Teatro, drąsiai galima sakyti, kad kiekvienas inteligentas lietuvis nori matyti geriausias pasekmes; moksliškai imant, yra svarbu, kaip jauniems taip ir seniems šis darbas.

Aš žinau, kad lietuviai kaipo rasė, yra sąžiningi — pagirtini; taip pat žinau, kad nekartą apsiriko ant įvairių piniginių įdėlių. Lietuviai, abelnai imant, yra perdaug geraširdžiais. Man gaila, kad tie apsirikimai iš didelės dalies yra priežastimi pasitikėjimo.

Bet atsižvelgiant į praeitį pradžios, matome, jog žmonės turėjo nepasisekimus nuo pat pasaulio, vienok nenustojo mąstę! Priešingai, dar kas kartas įgauna naujas idėjas, daro naujus bandymus. Kuomet žmogus buna perdaug atsargus, tai per ilgai mąsto ir praleidžia geras progas; jei tik mintims neleisim veikti, greitai sustengsta, kaip kad vanduo nors ir tyras, bet jei nenaudojimas, apauga maurais. Ar negeriau turėti devynis nepasisekimus, o vieną laimėjimą, negu atsisakyti paremti pasisekimą? Perdidelis atsargumas blogesnis negu neatsargumas.

Niekas negeidžia turėti nepasekmių, kurių priežastimi buna dažniausia ta, kad žmogus nesugebi sumanyto reikalo davesti iki galui, suklumpa pusiau kely. Čion man priseina prisiminti apie sumanytoją Tautiško Lietuvių Dailės Teatro, p. Angeles.

Jis yra atsižymėjęs savo darbe per 18 metų; jis studijuoja kiekvieną naują apsireiškimą dailėje netik čion Amerikoje, bet ir kitose šalyse; yra atsidavęs su kunu ir siela savo darbui, atsižymėjęs neapsakomu kantrumu. Kas norėtų sužinoti jo platesnę biografiją, tegul kreipiasi prie krutamų paveikslų direktorių kompanijos (Motion Picture Studio Directory, 720 Seventh Ave., New York, N. Y.), o gau patikėtiniausius nurodymus.

Tulas visiems lietuviams žinomas veikėjas, kurs yra nariu **Tautiško Lietuvių Dailės Teatro,** padarė man pastabą: „Ištiesų Tamsta esi gera lietuvė moteris, kad privertei savo vyrą lietuviams dirbti tokiems prakilniems darbams". Aš atsakiau teisingai: „Jųs klystate; aš negaliu tuomi didžiuotis, nė girtis; tai ne mano sumanymas. Jis mane prikalbino grįžti prie lietuvių, atnaujinti pažintis ir kartu dirbti". Jis nusistebėdamas pasakė, kad ponas Angeles yra vienintėlis žmogus, kurs turi tokią prakilnią širdį.

P. Angeles netik kad gali, bet trokšta įkunyti savo planus, kuriame tai darbe aš noriu prigelbėti jam kiek tik galima. **Tautiškas Lietuvių Dailės Teatras** visiškai yra skirtingas dalykas kokį lietuviai lig šiam laikui yra patyrę. Paprastai budavo, reikalaujama nuo kiekvieno prisidedančio su tam tikra suma pinigų, kur budavo pridžadama didelė nauda vienam žmogui, o mes prašome nuo Jųs tik kooperacijos ir mažutėlės finansinės paramos, beveik tik padengimui lėšų su Tamstomis vesti reikalus, kas suteiks kiekvienam lietuviui dvasinę naudą.

Pastudijuokit patys, ar tai yra blogas dalykas? Jeigu ne, tai turi but geras. Delto dėkitės prie musų; palikit ir nariu; bukit musų tarpe; kooperuokitės su mumis.

Yra daugelis tokių Amerikoje gimusių lietuvių ir lietuvaičių kaip ir aš, kurie pasitraukė nuo lietuvių; grąžinkime juos prie savųjų! Atsiminkime, kad pasekmės gludi pas mus pačius, jei tik visi stosim darban, viską pergalėsim.

Kaip žinote, įsirašymas prie T. L. D. T. dabar yra tik $1.50, vėliau bus pakeltas dvigubai; ki tokių mokesnių nėra. Informacijų klausiant, adresuokite laiškus sekančiai: Lithuanian Art Theatre, 222 So. 9-th St., Brooklyn, N. Y.

Įsirašymo pinigai, čekiai ar money orderiai, turi buti siunčiami iždininkui šiuomi adresu: A. B. Strimaitis, 294 Eighth Avenue, New York, N. Y.

Pastudijuokit, o persitikrinsit, kad tai yra kilnus darbas. Prisirašykit! Parodykit narystės ženklą.

Jusų draugė—

Elena M. Useliutė-Angeles.

BALTIMORE, MD.

Pas mus vasariniai karščiai baltimoriečių veikimą taip sunaikino, kad jokio progresyvio, arba dailės srityje veikimo nė su žiburiu negalima įmatyt. Net organizacijos savo paprastų susirinkimų neįstengia sušaukti. Į susirinkimą atsilanko du trys žmonės iš eilinių narių, veikiantysis komitetas, kuris dažnai pa bėdavoja, ir paskelbia susirinkimą neįvykusiu. Šitokia netikusi padėtis, šitokis nepaisymas savo organizacijos reikalų, aiškiai vaizduoja kokią tai nepaprastą antipatiją, kokį tai atšalimą žmonių nuo savo organizacijų.

Kalbant su žmonėmis tenka iš girsti sekančius pareiškimus: „Aš jau atsidirbau ikvaliai, nusenau; tegu kiti dirba. Pagaliau kokia nauda iš to viso veikimo? Tikėjomės daug gero iš įkurimo musų valstybės Lietuvos: dėjom pinigus, dirbom tikėdami, kad bus galima sugrįžti, ir nors kiek ramiau savo gyvenimo dienas užbaigti. Bet šiandien Lietuvoj blogiau negu kad buvo prie rusų caro, ten šiandien už skirtingą įsitikinimą žmonės yra plakami rykštėmis, kemšami į kalėjimus tik todel, kad vienaip ar kitaip pasipriešino dabartinei kadukų valdžiai". Šitokių ir tiems panašių išsitarimų gauni nuo žmonių, kuomet juos kalbini prie veikimo. Ir šitie žmonių pareiškimai yra tai jų sielos balsai, ir negali but nė abejonės, kad jie yra teisingi ir duoda pamatą tai antipatijai, kuri dabar reiškiasi veik tarp visų amerikiečių, krikdydama jų kurybos darbą ir duodama neįmanomos žalos.

Viena taip ištiktų organizacijų yra ir SLA. 64-ta kuopa. Kuopoj randasi apie 200 narių. Savo laiku buvo gana aktyvus veikimas ir nariai gana skaitlingai lankydavo kuopos susirinkimus. Bet dabar jau bus pora metų kaip kuopos sekretorius p. Čiapaitis neįstengia sušaukti susirinkimo. Narines mokestis jis yra priverstas iškalektuoti nuo narių eidamas pas juos į namus. Ačiu tam kad p. Čiapaitis tą visą darbą dirba, bet jei ne jis, tai kuopai gręstų pražutis. Mėnesis laiko atgal, kuopa buvo surengus pikniką ir štai kokių davinių gavo — $60 nuostolių! Kuomet keletas metų atgal kuopa tokiam pat parengime, toj pat vietoj, uždirbdavo apie $300. Ir ve, šitas faktas rodo tai, apie ką aš aukščiau kalbėjau. Dabar kuomet yra skelbiama „Auksinis Konkursas", kuomet reikia stoti prie darbo, vesti agitaciją, prirašyti naujų narių, veikimas pas mus nė biskį nepagerėjo. Kuopos susirinkimai, kaip sakiau, neįvyksta, vienas žmogus visą kuopą tvarko ir užtad nėra gerų davinių.

Kad nors dalinai išrodytas blogybes pašalinti, tai aš sakyčia, kad tie žmonės, tie draugai, kurie iki šiol dirbo ir sukurė šią organizaciją turėtų neatidėliojant stoti prie darbo. Del Lietuvos valdžios netikumo mes negalim išsižadėti savo kulturinių organizacijų, mes neprivalom vaduotis tuom, kad „mes jau nusenom ir ganėtinai dirbom". Musų pabriežtasis darbas reikalauja mus dirbti. Užtad priedermė mųs yra stoti vėla prie darbo! Butinai reikia sušaukti kuopos susirinkimas, reikia išrinkti valdyba, sutvarkyti visi kuopos reikalai. Žodžiu, reikia pasistengti, kad musų SLA. 64-ta kuopa vėla butų veikianti organizacija tarp Baltimorės lietuvių.

Tad budėkim draugai!

Kazys.

LAIŠKAS „TĖVYNĖS" REDAKCIJAI.

Gerb. Redekcija:—

Tamstos redaguojamam laikrašty „Tėvynės" num. 30-am vedamajam straipsny po antgalviu „Pažangiosios Moksleivijos Vargai", yra cituojamas tulo Dotnavos Ž. ir M. U-kio moksleivio Tamstai rašytas laiškas, kuriame prašo kokios nors paramos, nes jam greše išvarymas iš mokyklos, jei pašalinė parama greitu laiku nepribus. Taigi aš nors ir niekad nebuvau jo kioj mokykloj, vienok atjaučiu pažangiųjų moksleivių vargus ir matau butiną reikalą juos remti, jeigu norime, kad musų tauta nežutų klerikalų juodojoj vergijoj.

Su šiuom laiškeliu prisiunčiu nors ir labai mažą auką $1.00, vienok jeigu atsiras 14 tokių, tai ir susidarys tam nelaimingam moksleiviui jo reikalaujama suma $15.00.

Liekuosi su aukšta pagarba,

P. P. Jaras.

ANT KAPINIŲ, SU PALYDOVAIS.

Štai pro mano langą praeina išlėto dudorių benas ir graudžiai griežia maršą. Užkeliato žinksnių atstuje, tuojaus po beno pulkas jaunų mergaičių, kiekviena jų neša gyvų gėlių vainiką, toliaus slenka baltas vežimas — šalė vežimo iš abiejų pusių po tris jaunus vyrus — nulenkę galvas žiguoja, dar toliaus didžiausis pulkas žmonių — automobilių, net pusę mylios užimančių.

Gal nereikia pasakyti — kas tai do paroda — visi dasiprotėja — kad tai šermenys.

Kas mirė? klausia viens kito. Vežimas ir karstas rodo, kad jaunas, nes vežimas baltas, o karstas šviesiai mėlynos spalvos.

Atsakymą gauname, kad jauna, graži 19 metų Vytė. Mirė nuo ligos, nuo kurios neprivalėjo netik mirti, bet ir susirgti. Mirė nuo „džiovos".

Tai sarmata. Tai gėda visiems kaimynams. Gėda net pačiai Valstybei, kad marinama tokiame jauname amžiuje savo piliečius. Tai nedovanotina nuodėmė visų mųs: šaukianti į Dangų atmonijimo.

Taip, gražiai tapo palaidota. Aprupinta šv. sakramentais, su muzika, su gėlių vainikais. Ant kapinių gerb. kun. Klebonas pats pasakė dailų pamokslą — visi raudojome— tai didžiai susigraudinę buvome. **Buvau ir aš.** Ir aš norėjau ant velionės kapo pasakyti prakalbą,ar pamokslą — o kaip skirtingas butų buvęs mano pamokslas nuo gerb. kun. Klebono. Aš bučiau pradėjęs šiais žodžiais: Atsipeikėkite žmonės. Tai mus visus pažemina šioji mirtis. Nors gražiai ją čia atlydėjome į tą amžiną vietą, iš kur niekas daugiau negrįžta; vienok nei vienas iš mųs pirmlaiko nenorime ateiti šion vieton. Praradimas tokios jaunos esybės, yra musų kalčia. Yra tai įrodymas musų veidmainystės — niekšystės. Mes esame nykštukai.

Šalin su jumis gaujos indionų, šalin jaunų gyvybių naikintojai.

Jųs esate visi melagiai, sykiu su jusų kun. Klebonu.

Jųs gailėjote tajai jaunai gyvybei $1.00, tada, kada jį sveika buvo, tada, kada užtajį butų pasimokinus — kaip sveikai gyventi; kaip pasisaugoti nuo ligų.

Šiandien jųs čia ją atlydėjote — ir jųs svietui akis monydami — supirkote gyvų gėlių pora vežimų — nusamdėt kun. Kleboną, kad jums pagirtų už jusų buk tai atjautimą.

Paskaitliuok šias išlaidas: grabonius, kunigas, gyvos gėlės, muzika, automobiliai, sugaištis dienos. Kiek tai šimtinių? O tuom tarp Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija jau treti metai kaip leidžia mėnesinį žmonių sveikatos žurnalą **„Gydytojas"** — nei vienas iš jusų nesusiprato, nesusimylėjo užrašyti jai laikraštį „Gydytojas" iš kur butų galėjus pasemti žinių, kaip pasielgti, kad nesusirgti **džiova.** Nė vienas iš jusų neužilgo — čia atkeliausite — apmokėsi gyvybe, tajį brangiausį turtą išmainysi ant graudingos muzinos, gyvų gėlių ir Klebono melagingo pamokslo minia susirinks paklausyti ant tavo kapo. Ar tai ne ironija.

Grįžk laimingas namon ir nepamiršk užsirašyk tuojaus „Gydytoją" ir užrašyk savo giminėms.

„GYDYTOJAS",
3310 So. Hasted St.,
CHICAGO, ILL.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE".

STRAIPSNIS XXXI.

Karšti Orai Uždauda Motinoms Rupesčio.

Karšti orai atmuša daugelį galvosukių kaslink maitinimo ir kudikių priežiuros. Kas vasarą šimtai kudikių miršta delto, kad motina nežinojo. Nėra priežasties kudikiui nepergyventi karštų orų jei motina žinos ir pritaikins priežiuros principus.

Beveik kiekvienas gadytojas papasakos jums, kad didžiausiais karštais orais galvosukis yra penėjimas. Tin-Tinkamos penėjimo metodės, švarus, sveikas maistas, tinkami drabužiai, skaisčios sąlygos ir užtektinai šviežio oro yra geriausi apsauga nuo vasaros bėdų ir geriausi apdrauda kudikio sveikatos.

Visos kudikio drapanos turi buti lengvutės ir liuosos, kad nevaržytų. Šilumoje rekomenduotina bovelniniai palai, nes jie lengvesni, vėsesni ir lengviau išplaunami.

Aštrųs vidurių sirguliavimai, nunešanti daug kudikių gyvybių, yra svarbiausias kovos laukas. Kiekvienos motinos pareiga yra tuojaus daryti viską tų ligų išvengimui. Jei kiekviena motina susirupintų ir pastudijuotų problemą, tai kudikių mirtingumas vasarą sumažėtų.

Motinos kurios turi Gamtos peno savo kudikiams laimingos, nes nėra pieno geresnio už krutų. Ant nelaimės vienok, motinos apsileidžia parinkdamos maistą kudikiams, ir dažnai viduriukus pagadina su rimtomis pasekmėmis. Tad ir žindančioms motinoms svarbu rupestingai parinkti tinkamiausį maistą ir prižiurėti visas švaros taisykles, kaip bonkutės penėtojams svarbu parinkti saugos maistas, kuris stiprintų bei augintų.

Reikia rimtu dalyku skaityti kiekvieną vėmimą, kraujavimą, arba net viduriukų užkietėjimą šilumose. Šie ženklai dažnai yra pirmtakunai pavojingų vidaus ligų ir reikia tuoj pasitarti su gydytoju.

Iš bonkutės penimiems kudikiams didžiausias pavojus gludi našvariame piene ir nerupestingame prirengime maisto. Svarbu netik gauti švarų pieną, bet svarbu jį švarų ir užlaikyti. Pienas gali ateiti į namus pilnai švarus, bet lengvai gali susiteršti tuoj įžengęs. O kudikiui vistiek pavojus. Tad reikia visas bonkutes, čiulpikus, šaukštukus ir tt. sterilizuoti paverdant vandeny. Vanduo duodamas gerti ar atmiežimui, turi buti virintas. Yra saugiau kasdien atvirinti. Atmink kad kudikis negali taip prieš mikrobus kovoti kaip suaugęs.

Sveikatos stovis pagamina ir jaunystės išsišokimus. Tada mat kunas greitai auga ir keičiasi fiziologija. Tad stipri sveikata svarbi. O vienok didžiuma pribręstančių mergaičių yra nedapenėtos. Įžymus Anglas gydytojas sako, kad minios jų taip esančios. Trečdalis musų mokyklų vaikų yra kuri užpuola daug jaunų mergaičių, toje nelaimingoje padėty. O džiova, bujoja **nedapenėtų tarpe. Taipgi ir kitos išvengtinos ligos.**

Apsauga gludi tinkame penėjime. Pridėjimas Borden's Eagle Pieno prie jusų kudikio valgių suteiks kiek vieną veikėją reikalingą gerai sveikatai. Suprantama, kad svarbu ir šviežias oras, mankštymai, miegas, sveiki pasilinksminimai, bet kada maistas netinka, niekas netinka.

Ka Dedi in Savo Kudikio Bonkute

Jei negali savo kūdikio žindyti, parink maistą kuris bus tiek pat lengvai suvirškomas ir sotus kaip jūsų pačių pienas. Duok kūdikiui Borden's Eagle Pieną, geriausį kūdikiams maistą, vartojamą milionų motinų per šešiosdešimts penkius metus po visą pasaulį.

Tautinė Eagle Pieno reputacija kaipo maistas kūdikiams rymo ant milionų tokių atvejų kur motina negalėjo pati kūdikio žindyti. Viena motina radusi jį kaip tiktai geru, rekomendavo jį kitai. Jei vieną kūdikį laimingai juo penėjo, ji vėliau vartojo ir kitiems. Jei pati buvo penėta Eagle Pienu kūdikystėj, dažniausia savo keliu ji duodavo jį ir savo kūdikiams.

Tokiu būdu, per šešiosdešimts penkius metus kaip Eagle Pienas yra ant rinkos, juomi išaugo vaikų gentkartės, milionai motinų pažino jo vertę, tūkstančiai gydytojų rekomendavo ar išrašė jį. Šiandien jis labiau vartojamas negu visi kiti kūdikių maistai sudėti į krūvą.

Eagle Pienas yra ypatingai suvirškomas maistas. Tai pienas -- vien grynas ūkių pienas -- bet jis sumaišytas su grynu cukrumi tam tikru Bordeno būdu. Neatdarose blešinėse Eagle Pieną galima išlaikyti neapribotą laiką. Tas duoda Jums progos turėti visados jo ant rankų, ir nerizikuoti kad neturėsi šviežio pieno savo kūdikiui. O jei pasitaiko su kūdikiu kur važiuoti, gali lengvai vežtis ir Eagle Pieną, arba lengvai gali jo nusipirkti kur tik nebūtūmėte.

Mes jūsų kalboje išleidome instrukciju kaip paruošti Eagle Pieną kūdikiams visu amžiu. Jei nori šiu instrukciju, išpildyk kuponą ir pasiūsk mums šiandien.

THE BORDEN COMPANY

Borden Building **New York.**

KUPONAS
Pažymėk kokios literaturos nori
Maitinimo Instrukcijos — Valgiai del vaikų — Vaikų knyga
VARDAS _____
ADRESAS _____
Lithuanian

Naminė Musė--Ligų Platintoja

Sulig „United States Public Health Service" lietuvių kalbon prirengė

Dr. A. L. GRAIČIUNAS.

(Tąsa).

SUDĖJIMAS ARBA SUBUDAVOJIMAS MUSĖS.

Dalys musės — yra galva, krutinė ir pilvas. Galva susijungia su krutine labai trumpu kakliuku, kuris vienok leidžia plačiai galvos kraipimą. Didžioji pusė galvos yra užimta akymis; akių priskaitoma keliatas tukstančių, kurios susikuopia kruvon. Tarp susikuopusių kruvon akių ir arti viršugalvio yra trikampinis sudėjimas trijų paprastų akių. Paviršutinės dvi daugiaus atstuje stovi viena nuo kitos pas patelę, negu pas patinėlį ir tuo patarnauja lengvesniam atskirimui patinėlio nuo patelės. Nežiurint sudėjimo akių ir didelio lengvumo galvos kraipimo, vienok netikima, kad musės matymo budas butų geras, nors akyms vieta užimta labai didelė. Jausmas uoslės pas musę vienok yra labai didelei ištobulintas.

Snapelis, kuris yra apačioj ir užpakalinėje dalyje galvos, yra įdomiausia dalis musės kuno. Kada musė ilsisi, tai snapelis buna sutrauktas ir priglaustas prie galvos, bet kaip veik musė nusileidžia, tai snapelis prasikiša per tam tikrus mechaniškos veikmės oro maišelius. Galas snapelio dalinasi pailgai-apvalainioms lupoms, tarp kurių yra atvirumas, kuris sujungia burną. Tos pailgai-apvalainios lupos pas naminę musę nedaleidžia jai perdurti odą snapeliu, tokiu budu toji musių ryšis negalima pavadinti kandančiomis musėmis. Įkandimas musės aiškiai parodo, kad tai nėra darbas naminės musės, nežiurint kiek toji kandanti musė nebutų panaši naminiai musei. Iš apačios ir viduje tųjų pailgai-apvalainių lupų yra duobėti kanalai, kurie eina į burną. Kada šitie duobėti kanalai susiduria su kokiu nors skysčiu, pasidaro čiulpimas per gerklę ir skysčiai buna įtraukiami-ryjami gerkle per trumpą kakliuką į krutinę. Jei maistas yra neskysčiai, tai visų pirma, su pagalba seilių, yra paverčiamas į skysčius, ar bent į labai smulkius trupinėlius.

Didžioji dalis krutinės yra užimta raumenimis, kurie naudojami yra laike lėkimo ir jie yra aukščiau pilvo. Sujungime su gerkle, kada maistas pereina krutinę, yra mažas guzelis sujungtas su pilvu. Iš šito guzelio ar gurklio maistas yra perviršinamas, kuris atgal atryjamas, kada musė turi laiko, pavidale mažyčių burbuliukų ir jau gaulitnai nuryjamas. Šis paprotys atryjimo arba išvėmimo yra pasibiaurėtinas samtorišku atžvilgiu delto, kad musė maitinasi biauriais nešvarumais, mėšlu ar išmatomis.

Keliatas žiedų susiglaudžiusių ir suaugusių kruvon padaro pilvą; skaitlius tokių žiedų yra įvairius, sulig musės lyties ir rušies. Paskutini keturi žiedai pilvo gale patelėje padaro kiaušinių gaminimui vietą. Toji galunė pilvo sulig reikalo gali susitraukti ar isitempti laike dėjimo kiaušinėlių. Tokiu budu kiaušinėliai yra lengvai padedami visokiuose tarpplyšiuose, mėšlyne ir tt., kur tik randama labiausiai tinkamiausia vieta lervai išsivystyti. Laike perėjimo sezono, kuris traukiasi per visus vasarinius mėnesius, pilvo galunė patelės yra kietai prikimšta kiaušinėliais.

Sparnai yra prijungti prie krutinės ir yra pažimėtina juodoms juostoms arba vėnoms (kraujo sudinėliais), kurios traukiasi per visą sparnelį; tos vienok vėnos yra skirtingos kiekvienos musių ryšies. Musė turi tris poras kojų, gana tankiai apžėlusias plaukais. Kaip sparnai, taip kojos yra taip gamtos pritaikytos mechaniškam perdavimui daiktelių (substancijų), su kurioms jos susiduria. Ir šitas lengvas budas perdavimo medžiagos, kuri tankiausiai yra poimama iš puvančių, suterštų ir nešvarių vietų, yra baisiai pavojinga žmogaus sveikatai, nes vien jis yra išstatytas pavojuje užkrėtimo ligomis, kurias platina musė.

VEISIMASIS.

Musės yra nepaprastai veislingos. Nepaspėjo musė išsivystyti į pilną didumą ir į kelias dienas veisimosi organai buna subrendę. Pas muses veisimosi organai buna subrendę į tris ar keturias dienas po atsiradimo. O kadangi patelė padeda šimtą ar daugiau kiaušinėlių, tai galima sau lengvai įsivaizdinti kokis skaitlius musių prisiveisia į trumpą laiką. Kaip daugelis vabždžių, taip ir musė laike savo išsivystymo pereina keliatą laipsnių ir kiekvienas vystymosi laipsnis griežtai skiriasi nuo pilnai išsivysčiusios musės. Musė pereina keturis vystimosi laipsnius: kiaušinėlis, lerva, lėlytė arba pasilsio laipsnis ir galų gale musė. Butinai žinotina kiekvienas musės išsivystymo laipsnis jau vien delto, kad aiškiai butų suprasta, kokią rolę lošia musė perdavime ligų.

Beveik visos musės veisiasi ant mešlyno. Daugiaus pritraukianti vieta yra arklydės, kur randasi arklio mėšlo; bet puvanti daržovė, rugstančios virtuvės išmatos, žmogaus mėšlas ir puvančios padlienos lyginai gerai tinkamos vietos musei veistis. Arklydėse, mėšlo kupstai, tai svarbiausia vieta tukstančių-tukstančiams musių gištoms. Neapdengti ar sietine viela neaptraukti mėšlo kupstai, ar neužtaisytos gerai išeinamų vietų skylės, rugstanti maisto medžiaga ir kitos visokios maisto išmatos, kurios tankiausiai buna išmėtytos po kiemą prigelbsti musėms surasti tinkamiausias vietas veisimuisi. Trys sekamos sąlygos butinai reikalinga pasekmingam musių veisimuisi: tam tikra temperatura, drėgnumas ir ganėtinai maisto medžiagos jaunutėms, tik ką išsiritusioms iš kiaušinėlio kirmėlaitėms. Kupstas mėšlo ir puvanti, rugstanti išmatų kruva yra tai ideališkiausia musėms vieta veistis. Musių spiečiai apgulę panašios ryšies vietas laike vasarinio sezono ir jau tas vienas faktas mus pertikrina, jog tos vietos yra netik maitinimosi, bet ir veisimosi stotys.

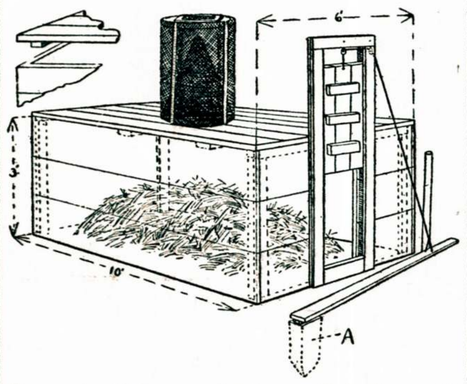

Geras ir tinkamas budas pritaisytas mėšlui sumesti ir sykiu sugaudyti muses. (Iš Hygeia žurnalo).

Musių veisimosi sezonas skirtingas — sulig klimato aplinkybių; paprastai prasideda anksti pavasary. Gegužio mėnuo daugiaus į šiaurius, o pietuose balandžio ir kovo mėnesiais, tai pradžia musių veisimosi sezono. Veisimasis paprastai traukiasi net iki rugsėjo. Daugiausiai musių buna rugpiučio ir rugsėjo mėnesiuose; po to jos žymiai sumažėja.

Kiaušinėliai paprastos naminės musės yra gluodni, balti žibanti kuneliai — beveik vienos dvidešimtos dalies colio ilgumo, apvalainas savo pavidale ir trupučiuką vienas galas platesnis, o kitas smailesnis. Juos paprastai randame sudėtus nereguliariškai kruvomis. Kiekviena patelė padeda keliatą tokių kruvelių laike savo gyvenimo. Tas pailgumas kiaušinėlio prigelbsti patelei padėti kiaušinėlių tarpplyšiuose ar paviršuje mėšlyno, kur atmosfera (oras) netaip staigias permainas suteikia. Paprastai prabėga 12 valandų laiko nuo padėjimo kiaušinėlio iki išsiperi ar išlenda lerva; bet jei temperatura nėra tinkama, dvi, tris ir daugiaus dienų reikalinga, kad išsiperėtų kiaušinėlius. Išsiperėjimas yra tik perskilimas vieno galo kiaušinėlio ir lerva išlenda laukan.

Lerva, kaip ją paprastai vadina, yra tai antras laipsnis musės išsivystymo. Ji yra paprastai du sykiu ilgesnė už patį kiaušinėlį, bet beveik to paties pavidalo ir spalvos, su tuo tik skirtumu, kad kunelis labai nežimiai žieduotas, t. y. lyk suklijuotas iš tam tyčia padirbtų daugelio grindelių. Nėra tame kunelyje kojų; vienok su pagalba burnos dalies ir guzuota pilvine dalimi savo kunelio, lerva yra gana veikli ir gali nušliaužti gana toli. Laike augimo ji du sykiu šeriasi, vienvaliniai maitindamasi tomis medžiagos dalialėmis, prie kurių ji randasi ir užauga į pilną pribrendimą nuo 3 iki 6 dienų laiko. Lerva turi patraukimą slinkti gilyn toj vietoj, kurioj

(Daugiau bus).

JOHN S. LOPATTO
Attorney and Counseler-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

GEORGE MATULEWICH
ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building
810 BROAD STREET
Newark, N. J. Room 810

D O V A N O S.

Pradedant su birželio 21 d. iki rugpiučio 30 d. Sandara duos savo metiniams skaitytojams arba naujiems nariams sekančias dovanas:

1. **Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose.** Didelė eilių knyga, kurioje telpa 200 įvairių eilių. Knyga pagražinta su visokiais dailės piešiniais, kaina $2.00.

Kiekvienas, kuris užsiprenumeruos „Sandarą" ant metų laiko užsimokėdamas $2.50, arba kuris prisirašys prie Sandaros užsimokėdamas už visus metus $3.00, gaus šią knygą DYKAI.

2. **Žmogaus Pareigos.** Taipgi didelė knyga, 244 pusl., kuri yra naudinga kiekvienam žmogui, kaina $1.00.

Kiekvienas metinis skaitytojas arba narys gaus šią knygą DOVANAI.

Tad kiekvienas pasinaudokite šia proga, įsigydami vieną iš šių dviejų dovanų. Taipgi suteiksime dovaną ir tiems, kurie užrašys „Sandarą" savo giminėms Lietuvoje užmokėdami $3.00 už visus metus. Vieną minėtų knygų pasiųsime prenumeratoriui arba sykiu su laikraščiu pasiųsime jo giminei Lietuvon.

SANDAROS ADM.,
327 E Street, Boston 27, Mass.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siųskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną musų knygą savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AISOPO PASAKOS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina $1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkeliauti, 288 pusl., kaina $1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina $1.00

Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ $3.00. Užsakymus su pinigais siųskite Centrui šiuo adresu:

LITHUANIAN
ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street, New York, N. Y.

T Ė M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalvių

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istoriją.

Kaina $1.50
Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:

"TEVYNĖS" ADM.,
307 W. 30th ST., . .NEW YORK, N. Y.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimai seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik $1.25

„TĖVYNĖS" ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Inforamcijos apie Ameriką ir tt. 1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai .. 20c.
Kelionė į šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 20c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 .....10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00
Susiprato — 64 pusl. ..... 20c.

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Pavoktas Kudikis — Tragedija trijuose aktuose ..... 40c.
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija .. 35c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos — pusl. 172 ..... 50c.
Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200. Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

IŠ SLA. 83 Kuopos Susirinkimo.

Rugpiučio 2 d., L. A. P. Kliubo svetainėje įvyko 83 kuopos mėnesinis susirinkimas. Šios kuopos susirinkimai visuomet buna gana triukšmingi, bet tokio susirinkimo kaip šitas dar niekad nebuvo. Taip sako visi nariai. Sbarbiausia triukšmo priežastis, tai šios kuopos narių-bolševikų įirtimas už tai, kad jų draugas A. Bimbo tapo iš kuopos ir podraug Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prašalintas. Prašalinimo priežastis jau visiems musų organizacijos nariams žinoma. Rodos čia trukšmo perdaug kelti jau ir nereikėtų, nes tai jau įvykęs faktas. Susirinkiman apsilankė ir minėtas kuopos eks-narys. Jam duota „pasiteisinimo" žodis reikšti. Pasiaiškinus ir kuopos pirmininkui pareiškus, kad jis jau nėsąs šios organizacijos nariu ir paprašius apleisti susirinkimą, išmestasai tai padarė. Bet likusieji norėjo dar užsistoti už savo draugą, norėdami išnešti pa peikimo rezoliuciją priešais Pildomąja Tarybą. Mat, kaip juokingai veikiama: praeitame susirinkime didžiuma balsų išnešė rezoliuciją, kad tą narį prašalinus, o dabar protestuojama prieš Tarybos elgėsy. Tai išrodo daugiau, negu juokinga. Vienok tai nebuvo svarbiausia trukšmo kibirkštimi. Šitame klausime musų karštieji nariai buvo nuraminti-nubovinti. Tik kilus kitam klausimui, butent svarstant Lietuvos Universiteto laišką, kuriame atsišaukiama į Susivienijimą pagelbėti įkurti stipendijų skyrių prie universiteto, kilo tiesiog pragaras. Nekurie draugai net ir perdaug užsidegė. Priėjus prie balsavimų ir nubalsavus užgirti šitą laišką, karštieji pakėlė neapsakomą trukšmą: jie rėkė, šaukė, koliojosi. Susirinkimas virto, tiesiog, pa prastų bobelių jomarkėliu. Nestokavo pasikoliojimo „smalaviriais", „asilais" ir kitais susirinkimuose nevartojamais „komplimentais". Išrodė, kad jau tuojau ant vietos kils karas. Vienok išvengta, nes kiti na riai įstengė save suvaldyti. Matant tokią tų narių „darbuotę", vienas jų, už trukšmo kėlimą, suspenduotas metams laiko. Vėliau nekurių ramiųjų narių rasta reikalingu šitą kuopą perorganizuoti. Tai yra, tie nariai, kurie prižadės ištikimai organizacijos konstituciją pildyti, pasiliks prie šios kuopos, o tie, kurie kon stitucijos nenori pidyti, nesutinka su kuopos nutarimais, lai sau eina kur jiems patinka. Tokis sumanymas perėjo didžiuma balsų. Todel šita kuopa ir bus perorganizuota.

Susivienijimo reikaluose, išskyrus prirašymą keleto naujų narių, nieko naudingo nenuveikta.

Tuomi susirinkimas ir užbaigta.

Ant rytojaus teko girdėti štai kokis atsitikimas. Einant iš susirinkimo nekurių narių dar vis besiginčyta apie tartus kuopos susirinkime reikalus. Vienas bolševikas pradėjęs kolioti visai ramų kuopos narį už tai, kad pastarasis balsavęs ne už to, tai yra bolševiko, pusę. Karštuolis bolševikas pradėjęs vadinti visokiais žiopliais ir tam panašiai tuos, kurie eina už tokius reikalus, kurie pritaria tokiems, kaip universiteto stipendija, sumanymus. Ramusai narys neiškentęs ir pasakęs, kad už tokius žodžius kartais galima gauti per tą vietą, iš kur tie žodžiai išeina. Bolševikas nie ko nelaukęs ir drožęs savo „priešui", sumušdamas jam kepurę ir užgaudamas akį. Kilo trukšmas ant gatvės. Bet kadangi policijos ant vietos nebuvo, taip ir užsibaigė. Vėliau girdėjau mušeika patrauktas teisman už pasikėsinimą ant ramaus nario.

Tai šitaip pas mus veikiama.

O reikia žinoti, kad šita kuopa yra tai Brooklyniečių grietinė. Čionai priklauso „Vienybės" veik visas štabas, čra yra dalis „Laisviečių", priklauso prie šitos kuopos ir visa veikiančioji brooklyniečių inteligentija. Šioje kuopoje butų galima daug kas nuveikti. Bet ačiu kai kurių norams tik savon pusėn viską sukti, išskyrus karštų politi nių ginčų, nepageidaujamų įvykių, kaip kad įvyko po pastaro susirinkimo, naudingo delei organizacijos labo ne daug kas nuveikiama. Toliau, mano nuomone, taip buti neturėtų. Tie, kurie nori politikauti, lai eina į politikos organizacijas. O nariai, kurie prie musų organizacijos priklauso, lai veikia organizacijos labui. Nes musų Susivienijimas yra ne politikos, bet savipašalpinė organizacija. Visi nariai tai turėtų visuomet omeny turėti.

Nėra abejonės, kad kitame susirinkime ir vėl bus trukšmo delei įvykusio ant gatvės atsitikimo.

Reporteris.

Laimingai Perplaukė Vandenyną.

Visiems Brooklyno-New Yorko ir apylinkės lietuviams gerai žinoma daininkė-artistė p-lė Alena Aušriutė, kuri liepos 14 d. išvažiavo Italijon, rašo iš Southamptono, kad laimingai perplaukė vandenyną ir pažymi, kad kelionė buvo smagi. Taipgi siunčia labas dienas visiems savo draugams-draugėms ir pažįstamiems. *Draugas.*

New Yorko Miesto Išlaidos.

Rugpiučio 4 d. iš Washingtono Prekybos Biuro Departamento skelbiama, jog New Yorko miesto išlaidos pakilo 63 nuošimčiais. Kiekvieno New Yorkiečio pragyvenimo išlaidos pakilusios iki 51 nuošimčio.

1922 metais New Yorko miestas išleidęs $389,276,-458 palyginant su $238,336,-372 1917 metų išlaidomis.

New Yorko miesto vertenybė arba turtas už 1922 metus aprokuota iki $10,-460,599,800.

VISI SLA. NARIAI IR NARĖS REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI „TĖVYNĖJE."

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.

LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokes ligas) IR CHIRURGAS (daro visokes operacijas).

OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 ki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Į LIETUVĄ

Išpirkite laivakortes savo giminėms.

WHITE STAR LINE
N. Y., Cherbourgą, Southamptoną:
Majestic rugp. 11, rugs. 1, rugs. 22
(Didžiausis laivas pasauly)
Olympic rugp. 18, rugs. 8, rugs. 29
Homeric rugp. 25 rugs. 15, spal. 6
Greitas susisiekimas su Baltijos uostais.

AMERICAN LINE
N. Y., Plymouthą, Cherbourgą ir Hamburgą:
Mongolia rugpiučio 16, rugsėjo 20
Minnekahda ..... rugpiučio 23
Kroonland ..... rugpiučio 30
Manchuria ..... rugsėjo 6
Finland ..... rugsėjo 13
Susisiekimas su Baltijos uostais.

RED STAR LINE
N. Y., Plymouthą, Cherbourgą ir Antverpą:
Zeeland rugpiučio 15, rugsėjo 12
Lapland ..... rugpiučio 22
Belgenland ..... rugsėjo 5
Į Danzigą per Antverpą
Gothland rugsėjo 26, lapkričio 13
Geras maistas. Uždarytl kambariai. Dideli pasisėdėjimo kambariai. Del informacijų kreipkitės prie vietinių agentų arba
PASSENGER DEPARTMENT.
No. 1 Broadway, New York, N. Y

CUNARD

Lietuvon per 10 dienų.
Vienatinis vandeniu kelias Lietuvon per Southamptoną ant **Milžinų laivų.**
Aquitania Mauretania
Berengaria
Išplaukia iš New Yorko kas **Utarninkas.** Greitas persėdimas Southamptone. Lietuviai ypatiškai lydimi. Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant aliejum kurinamų laivų.
Trečios klesos kainos:
Į Piliavą $106.50
Į Hamburgą $103.50
Karės taksų $5.00.
Keleiviai iš Lietuvos sėda laivan Piliavoj važiuojant į Southamptoną ir ten persėda ant milžinų laivų. Plaukia kas **savaitė.**
Greičiausi laivai pasauiyje.
Informacijų del kainų ir reikalingų dokumentų atvažiuojantiems keleiviams galite gauti nuo bile agento. Reikalaukit. Jų yra ir jusų mieste arba apylinkėj.
Cunard Line,
25 Broadway,
New York

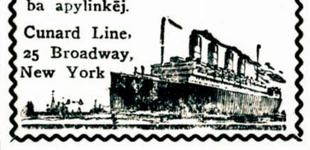

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausias susisiekimas su visoms dalims LIETUVOS.
Savaitiniai išplaukimai nuo Pier 86, North River, 46-th St., New York, ant laivų **„Resolute", „Reliance", „Albert Ballin", „Deutschland"** su I, II ir III kliasa ir gerai žinomi laivai **„Mount Clay", „Mount Carroll", „Mount Clinton", „Hansa", „Thuringia"** ir **„Westphalia"** su kajutoms ir III kliasa. Geras, mandagus patarnavimas, skanus maistas, smagus įtaisymai.
United American Lines,
39 Broadway, New York,
arba bile autorizuoto agento.

Net ir kudikiai pastebi!

Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuomet ją tokia užlaikyti. Švari galvos oda užlaiko plaukus puikiais— pleiskanos tuojaus sunaikina juos.

Nusipirkite bonką *Ruffles* savo aptiekoje šiandie už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į labaratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

"TELEGRAMAS"

Didžiausis lietuvių visuomenės, tautybės ir pažangos laikraštis, išeina kas šeštadienis ir yra pašvęstas grynai mokslo, švietimo ir žinių dalykams.

Jei nori plačiau matyti pasaulį, daugiau žinoti, aukščiau dvasiniai visuomenėje pakilti ir pilniau apšvietos vaisiais gerėtis, tai skaityk Telegramą. Užsirašyk jį dabar ir nepraleisk jo sekamo numerio, kuris bus labai įdomus ir turiningas. Kaina metams tik $1.00. Prisiųsk jį šiandien.

„TELEGRAMAS",
666 W. 18-th Street, Chicago, Ill.

LAIVAKORTĖS — PINIGU SIUNTIMAS

Pardavimas laivakorčių į Klaipėdą ir kitus portus. Partraukimas giminių iš Lietuvos. Persiuntimas pinigu. Notariališkas Biuras. Prirengimas dokumentų. Sąžiningas ir pigus patarnavimas. Rašykit mums del rodos ir patarimo ar ateikit asmeniškai, o nesigailėsit. Nepamirškit antrašo:

INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU.
136 East 42-nd Street, New York. N. Y.

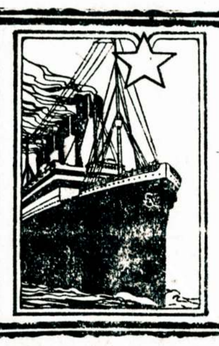

PINIGAI

Persiunčiame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.

LAIVAKORTĖS

Parduodame laivakortes ant visų **linijų.** Padarome pašportus. Patinkame **keleivius** ant visų New Yorko stočių. **Prirengiame viską, kas kelionėje yra reikalinga.** Visuose reikaluose kreipkitės pas:

AMBRAZIEJUS & DANIELIUS,
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel Greenpoint 5975. (SLA. nariai).

DABAR UŽSIRAŠYK
"AMERIKOS LIETUVĮ"

Amerikos Lietuvis, sąvaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus **gražių dovanų** knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt Amerikos Lietuvį, pardavinėti knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

DYKAI 20 dienu Išmėginamas Gydymas

Skilvio Kliuties, Nesveikų Kepenų, Nevei-kiančių Vidurių ir Vidurių Užkietėjimo.

Šitas vaistas veikia taip greitai, kad gerą jo veikmę gali pajausti į kelias dienas. Jis yra stebuklingas vyrams ir moterims, turintiems Skilvio kliuti, Nesveikas Kepenis, Viduriu Kliuti, arba tiems, kurie turi Kietus Vidurius. Šitas vaistas sustiprina ir sutaiso skilvį, padidina apetitą ir pagelbsti viršKinimui. Jis apsaugoja ir prašalina gazus ir išputimą iš skilvio ir viduriu, prašalina svaigų, nerviską galvos skaudėjimą ir tulžinguma, nuvalo apklotą liežuvį ir pasaldina kvapą. Jis sustiprina ir sutaiso vidurius taip, kad jie tikslinu išcina laukan ir tuomi apsaugoja nuo vidurių užkietėjimo.

Šitame vaiste yra tam tikra **Geležies** forma, kuri padaro įgausų raudoną kraują—**tokia Geležis, kuri suteikia spalvą išblyškusiems veidams ir žėresį akims.** Jis taipgi turi **Fosforą,** didžiausį žinomą vaistą stipriems galingiems Nervams padaryti. Fosforas yra **Gamtos tikrasis Maistas Nervams ir Energijos Davėjas.** Be to jis turi **ŠEŠIS** kitus vertingus vaistus. Šitas Gyvybę Duodančias, Stiprumą padarančias sudėtines vartoja visam pasauly geriausi gydytojai, kad padarius **stiprius, sveikus, tvirtus vyrus ir moteris.**

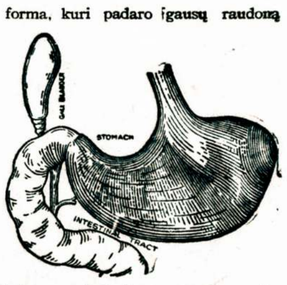

Šitas stebuklingas vaistas yra Nuga-Tone. Tukstančiai vyrų ir moterų per ji apturėjo geresnę sveikatą, padidino stiprumą, atnaujino energiją, įgijo didesnę ištvermę. Nuga-Tone sukuria, sutaiso, sustiprina ir palaistina Kaumenų ir Nervų Sistemas—visus Gyvybės Organus ir Kuno Funkcijas—padeda jiems atlikti darbą taip, kaip Gamta yra leidus. **Tai yra vienintėlis saugus ir išmintingas budas greitoms ir patenkinamoms sekmėms gauti.**

Nuga-Tone padidina svarumą liesiems žmonėms ir suteikia daugiau energijos, daugiau ambicijos—**praligina gyvenimą.** Silpniems, sunykusiems, parsibaigusiems, nervuotiems, palėgusiems, nesveikiems, sergantiems vyrams ir moterims nėra nieko geresnio per Nuga-Tone'a, juos taip greitai ant kojų pastato. **Pamėgink Nuga-Tone'ą kelias dienas, o jausies kaip naujai gimęs.**

Kas tik skaitis šitą privalo šiandien pripildyti Kuponą žemiau: Lukuriavimas gali padaryti daug bloga! Nuga-Tone yra tik $1.00 pakeliui. Kiekvienas pakelis turi 90 tabletų—vieno pilno mėnesio Gydymas. Gali gauti šešis pakelius už $5.00. **Pamėgink Nuga-Tone'ą per 20 dienų musų atsakymu ir jei nebusi patenkintas sekmėmis, sugrąžink likusią pakelio dalį, o mes tuojaus atmokėsim visus tamstos pinigus.** Prisiųsk šiandien—TUOJAUS. Negali prakišti nei cento. **Nuga-Tone taipgi pardavinėja aptiekininkai ir absoliučiai garantuoja, kad jis suteiks pilną pasitenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti.** Žiurėk garantijos kiekviename pakelyje.

PRISIŲSK ŠITĄ KUPONĄ ŠIANDIEN.

NATIONAL LABORATORY, DEPT. LE-5 —1018 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI:—Čia įdedu $.....už.....pakelius Nuga-Tone'o. Aš imsiu Nuga-Tone'ą 20 dienų, o jei aš nebusiu patenkintas, tai likusią dalį pasiųsiu atgal, o jus man sugrąžinsite pinigus.

Vardas ir Pavardė.....
Gatvė ir numeris arba R. F. D.....
Miestas..... Valstija.....

"LIETUVOS KARIUOMENĖ"

Kas iškovojo Lietuvai nepriklausomybę?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.
Kas saugoja Lietuvos rubežius?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.
Kas palaiko Lietuvoje tvarką?
LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Ką reiškia „Lietuvos Kariuomenė?"

Veikalas „Lietuvos Kariuomenė" turi 100 gražių paveikslų; yra tai pirmutinis paminklas kokį pastatėme pirmutiniems Lietuvos karžygiams, aukojusiems Lietuvos Laisvei savo kraują ir gyvastį.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
atrasite aiškiausius aprašymus visų tų sunkenybių, kokias pergyveno Lietuva, kurdama savo Valstybę ir organizuodama savo kariuomenę.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
taip kaip veidrodis parodo musų žmonių kovą su Lietuvos laisvės priešais: Vokiečiais, Rusais, Lenkais.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
didelio formato 7 x 10 colių, labai graži popiera taip, kad paveikslai patalpinti tarpe teksto daro įspudį kaip kokio brangaus albumo. Tuose paveiksluose rasi ne vieną pažįstamą sau asmenį ar tai Lietuvos veikėjų tarpe, arba tarpe Lietuvos kareivių ginančių Lietuvos Laisvę ir nepriklausomybę nuo Lietuvos priešų.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ"
labai pigus veikalas palyginus su daugeliu kitų veikalų, su prisiuntimu kainuoja $1.50
Ta pati odos apdarais $2.50
Ta pati odos apdarais, paauksuotais kraštais $3.00

LITHUANIAN ALLIANCE OR AMERICA,
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

„Amžinasai Žydas" — garsiausis pasaulio literaturėje Eugene Sue Romanas, spausdinama „DIRVOJE" nuo 25-to numerio. Pasiskubinkite užsirašyti „DIRVĄ". Prenumerata metams tiktai $2.

NAUJAUSIOS KNYGOS IŠ LIETUVOS.
Tik ką gavome naujausių knygų iš Lietuvos:
1) **Kurybos** Keliais — kaina $1.
2) **Gairės** — dviměnesinis žurnalas, iliustruotas. — Nr. Nr. 1 ir 2. Kaina po $1.
3) **Kauno Albumas,** 54 paveikslai Kauno miesto — kaina $1.
4) **Traukinys.** Juozo Tysliavos eilės. Kaina 25c.
5) **Kelionė Aplink Pasaulį į 80 dienų,** Julio Verno. — Su Kalpoko paveikslais. Kaina $1.
6) **Ant Politikos Laktų.** Politinio Šaržo Albumas. 33 paveikslai, spalvuoti. Piešė Adomas VARNAS. Pratarti parašė Vaižgantas. Kaina $2. Agentams nuleidžiame nuošimtį. Reikalaujame agentų visuose miestuose. Geros sąlygos.

Smulkesnis tų knygų aprašymas telpa „DIRVOJE". Užsakymus ir pinigus siųskite sekančiu adresu:

„D I R V A",
7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SIŲSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

2 DIDELĖS DOVANOS 2

Laikraštis **„VIENYBĖ"** eis tris syk savaitėje pradedant su 1 d. rugsėjo 1923. Prenumerata nuo naujų metų $4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį „VIENYBĘ" metams, gaus dvi dideles dovanas. Vajus prasideda su 1 d. birželio ir baigiasi su 1 d. sausio 1924. Tik tam laikotarpy bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. $1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.

2. Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys **„Vienybę"** ant metų, tam metinė prenumerata **TIK $3.50.**

Adresuokite:

„V I E N Y B Ė",
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.